

HOKOSZ Krónika

A Honvédségi Nyugdíjas Klubok Országos Szövetsége és az MH Budapesti Nyugállományúak Klubja kiadványa

MAGYAR KULTÚRA NAPJA

**ÜNNEPSÉG A MAGYAR KULTÚRA NAPJÁN
A STEFÁNIA PALOTA –
HONVÉD KULTURÁLIS KÖZPONTBAN**

KARÁCSONYVÁRÓ ÜNNEPSÉG A STEFÁNIA PALOTA – HONVÉD KULTURÁLIS KÖZPONTBAN

Munkában a közreműködők

Feldíszített fenyőfa várta az érkezőket

„Minden rendben van a kezdéshez?”

A gyerekek és kísérőik izgatottan várták a Télapót

Fotó: Erdő Judit

A Honvéd Együttes Zenekara és éneke, Eredics-Fekete Zsuzsanna közreműködése tovább emelte az ünnepi hangulatot

1989 óta ünnepeljük a magyar kultúra napját január 22-én, abból az alkalomból, hogy 1823-ban Kölcsey Ferenc ezen a napon öntötte végleges formába Himnusz című versét, nem is sejtve akkor, hogy néhány évtized elteltével ez a mű válik nemzeti közösségünk egyik legfőbb szimbólumává. 200 évvel ezelőtt, nemzeti imánk születésekor a magyar nyelvű kultúra megerősítését célzó szellemi mozgalom és program még csak épphogy kibontakozóban volt. Nem kis büszkeségünkre, egy katonai pályáról induló, Mária Terézia testőrségében is szolgáló magyar nemes, Bessenyei György fogalmazta meg a 18. század utolsó harmadában azt a progresszív kulturális programot, amely elengedhetetlen volt nemzeti kultúránk fejlődésében. „Minden nemzet a maga nyelvén lett tudós, de idegenen sohasem.” – írta Magyarság című röpiratában, és ebből a gondolatiságból bontakozott ki a nyelvújító mozgalom azzal a céllal, hogy hazánkban a műveltséget hordozó latin és német nyelvet felválthassa az anyanyelvi tudomány és kultúra.

Kölcsey világszemléletében, magatartásában egymást kiegészítve jelenik meg az isteni kegyelemért fohászkodó költő és a nemzet jövőjéért cselekvő hazafi. A Himnuszban felvonultatott történelmi múlt emlékei, a bibliai zsoltáros hagyományok és a népi vallásosság mind példái annak a szellemi hagyatékunk, ami egymást erősítve gazdagítja kultúránkat, szellemi kincsünket, összeköt minket és része identitásunknak.

1823 januárja a magyar kultúra szempontjából egy másik esemény miatt is kivételes dátum. Nemzeti irodalmunk egyik legmeghatározóbb alakja, a láng-lelkű forradalmár, a magyar irodalmat megújító költőgénusz: Petőfi Sándor születésének szintén a 200. évfordulóját ünnepelhetjük. Petőfi saját maga által választott küldetésében, sorsában, a költő és a katonai mítosza örökre egybe-forrt az újkori magyar történelem egyik legnagyobb hatású eseményével, az 1848-as forradalommal, valamint az azt követő szabadságharc heroikus küzdelmével és tragikus vereségével.

Az 1848-as forradalom és szabadságharc a Magyar Honvédség számára kiemelt jelentőségű történelmi esemény, hiszen szervezetünk születése ide datálható, amelynek idén ünnepeljük a 175. évfordulóját. Komoly kötelesség, ugyanakkor felemelő érzés egy ilyen nagy múltú szervezet örökségét ápolni, és hagyományaira építve annak jövőjéért dolgozni. A Magyar Honvédség büszke az elődei által hagyományozott örökségére, katonakultúrájára. Vállalt hivatásunkban, a haza szolgálatában azon elődeink példáját kell követnünk, akik számára a nemzet, a közösség megmaradása, előrejutása jelentette a legfőbb célt. Magyarországnak mind minden eddiginél erősebb hadseregére van szüksége, szakmailag kiváló, modern ismeretekkel felvértezett, erkölcsében meg-in-gathatatlan katonákra, akik hivatásként tekintenek szolgálatukra, akiknek az egyenruha viselése nem teher, hanem a haza szolgálatának jelképe, és akik büszkén és féltő gonddal vigyázzák és ápolják katonahőseink örökségét.

Nekünk nagy felelősségünk és kötelességünk is van abban, hogy segítsük őrizni és láthatóvá tenni kulturális értékeinket és hagyományainkat. A katonazenekari fesztiválok, a képzőművészeti alkotótáborok, kiállítások, a könyv- és folyóirat-kiadói munka, az egyes helyőrségekben civil partnerekkel közösen megvalósított rendezvények, a hagyományőrző programok mind részei annak a sokszínű kulturális tevékenységnek, amely – az önök munkájának eredményeként – szervezetünkben zajlik. Közösségünk értékeinek közvetítésével, a civil együttműködések erősítésével szeretnénk a közeljövőben még többet átadni, láthatóvá tenni magunkból, hogy minél szélesebb körben váljon ismertté mindaz, amit mi katonakultúraként büszkén képviselünk.

Szervezetünkben számos kiváló tehetség: amatőr képzőművész, zenész, fotós, táncos teljesít szolgálatot katonaként, vagy honvédelmi alkalmazott-ként, akik alkotó vagy előadómunkájukkal nemcsak szervezeti, de egész katonakultúránk gazdagításához is hozzájárulnak; és nem utolsósorban segítenek hidat építeni a civil társadalom felé.

Kérem, a honvédelmi tárca nevében fogadják mindannyian köszönetemet azért a kitartó igyekezetért és elhivatottságért, amellyel a Magyar Honvédség érdekében végezték feladataikat. Legyenek továbbra is segítségünkre abban, hogy a most szolgáló katonanemzedék megtalálhassa, felfedezhesse és megél-hesse mindazon értékeket, amelyeket ez a kultúra nyújthat számára, és támogassák azokat a kezdeményezéseket, lehetőségeket, amelyekben a civil társadalom felé közvetíthetjük sokszínű katonakultúránkat.

Zsiga Tamás László

a Honvédelmi Minisztérium humánpolitikaiért felelős helyettes államtitkára

Tartalom

HOKOSZ Krónika

III. évfolyam 1. szám, 2023.

Karácsonyváros ünnepség 2

A magyar kultúra napja 3

A HOKOSZ szervezeteinek életéből

Egyesület a hagyományok ápolásáért .. 4

Egy kedves emlék 5

A BPNYKLUK életéből

Repülő és légvédelmi tagozat évzáró .. 6

A Pénzügyi tagozat mozgalmas éve .. 8

Karácsonyváros ünnepség a HKK-ban .. 10

Sikeres bélyegkiállítás 11

Gazdag programok Veszprémben ... 12

Béri disznótoros „vidám hétvége” 13

Egészségmegőrzésről – időseknek

A cukorbetegség jelei és veszélyei ... 14

Életem egy felejthetetlen napja

Három perc, ami harmincnak tűnt ... 16

Éjjeli karambol a Dunán19

Kultúra

Bemutatkozik Tisztartó Edit festő ... 20

In memoriam 22

Megemlékezések, koszorúzások 22

Stefánia – Honvéd Kulturális Központ

március–áprilisi programjai 23

A Zrínyi Kiadó újabb könyvei 24

A HOKOSZ szervezeteinek életéből

EGYESÜLETÜNK A KULTÚRÁÉRT ÉS A HAGYOMÁNYOK ÁPOLÁSÁÉRT

Mint már olyan sokszor, most sem unatkoztak a Nyugállományú Honvédők Nagytarcsai Egyesületének tagjai. 2022-ben XIII. alkalommal hirdettük meg a „Télapó gyere már” rajzversenyt a község intézményeiben, a négy-tíz éves gyermekek számára.

A három intézményből 125 gyermek 134 rajza adott munkát az elnökség tagjaiból álló zsűrinek.

Az elkészült rajzok a Télapó-város rendezvényen a Községháza dísztermében lettek kiállítva, és a főtéren felállított pavilonban a Télapó adta az ajándékokat.

A nagy sikerű rendezvény sokakat vonzott a főtérre, ahol az egyesületünk tagjai által – immár tizedik alkalommal – felállított Betlehem és az adventi gyertyákkal díszített szökőkút üde színfoltjai voltak a községi közös gyertyagyújtásoknak is.

Az ünnepi időszak még véget sem ért, amikor újabb nagy feladat várt a tagság legaktívabb tagjaira.

XVI. alkalommal rendeztük meg a Magyar Kultúra Napja Gálát az önkormányzat támogatásával és a „Tarcsai” lovagok közreműködésével.

A rendezvény különlegességét az adta, hogy január 21-én a Stefánia Palota – Honvéd Kulturális Központban avatták az Egyetemes és a Magyar Kultúra Lovagjait, mely után a nagytarcsai gála következett.

A gála meglepetésvendége, az aznap Magyar Kultúra Lovagjává avatott dr. Komáromi István nyugállományú rendőr dandártábornok volt, aki nagyszerű műsorával megénekelte, megtáncoltatta a közönséget.

A remek légkörű program ezúttal is gulyáspartival zárult.

A rendezvény másnap, január 22-én is folytatódott. A lovagok felvonulása után az evangélikus templomban ökumenikus istentiszteleten vett részt a szépszájú gyülekezet, majd a költő Petőfi Sándor születésének 200. évfordulójának megünneplése következett.

Egyesületünk büszke arra, hogy tagjai közül öten a Magyar Kultúra Lovagjai, egy pedig a Magyar Kultúra Apródja.

Az általános iskola tornatermében megtartott telt-házás rendezvényen a hagyományoknak megfelelően bemutakoztak a helyi intézmények kulturális csoportjai, a meghívott előadóművészek és a Krúdy Gyula Irodalmi Kör tagjai.

A gála az idén is nemzetközi volt, hiszen Németországból, Szlovéniából és Szlovákiából is voltak lovagtársaink. A jelenlévő lovagok köszönetét *Semes-Bogya Eszter*, a Magyar Kultúra Lovagja szép énekekkel tolmácsolta. A gálán ezúttal is bemutakoztak néhányan az aznap avatott lovagok közül. Köszöntőjüket a szlovákiai Ipolybalogról érkezett *Lőrincz Sarolta Aranka* tolmácsolta.

A teremben kiállított rajzok, fotók, festmények és szkíta korabeli emléktárgyak hozzájárultak a rendezvény sikeréhez.

A Petőfi lakótelepen található Petőfi szobornál – melyet egyesületünk tagja, a község diszpolgára, a Magyar Kultúra Lovagja *Vörös Ákos* nyugállományú alezredes által készített – a Krúdy Irodalmi Kör tagjai emlékeztek a költőre.

A tisztelet, az emlékezés koszorúinak elhelyezése után a kétnapos rendezvény ünnepi ebéddel zárult.

Összességében megállapíthatjuk, hogy egyesületünk tagsága a szervezéssel, a rendezéssel és a jelentős létszámú részvétellel most is hozzájárult a honvédség és a civilek kapcsolatának erősítéséhez, a hagyományok őrzéséhez és fenntartásához, példát mutatva a fiatalabb generációknak.

Papp János ny. ezredes

a Nyugállományú Honvédők Nagytarcsai Egyesülete elnöke

EGY KEDVES EMLÉK

1999. december végén zárult le aktív katonai szolgálatom. A szervezetünk hivatalos állománygyűlésén túl, közvetlen munkatársaimtól egy baráti összejövetelen köszöntem el. Ezen az összejövetelen az együttes szolgálat emlékeként munkatársaim döntően a szakmájukhoz kötődő kedves személyes emléktárgyakkal búcsúztak. (Néhányat megemlítve: mozdonymakett ébresztőóra, feliratos taracklövedék-hüvely, repülőgép-légcsavar.) Ezeket a tárgyakat, a katonai szolgálatom többi emlékeivel együtt szobámban őrzöm.

Az egyik legkedvesebb emléktárgy a munkatársaim által készített Obsit levél, amelyet a Magyar Honvédség akkori parancsnoka *Fodor Lajos* vezérezredes írt alá. Ez a levél a honvédelmi miniszter által adományozott névre szóló díszkard mellett díszíti a szobám falát.

A több mint két évtizede kiállított Obsit levelemet most megosztom a HOKOSZ Krónika olvasóival.

Domine János ny. dandártábornok

* Obsitos szó eredete:

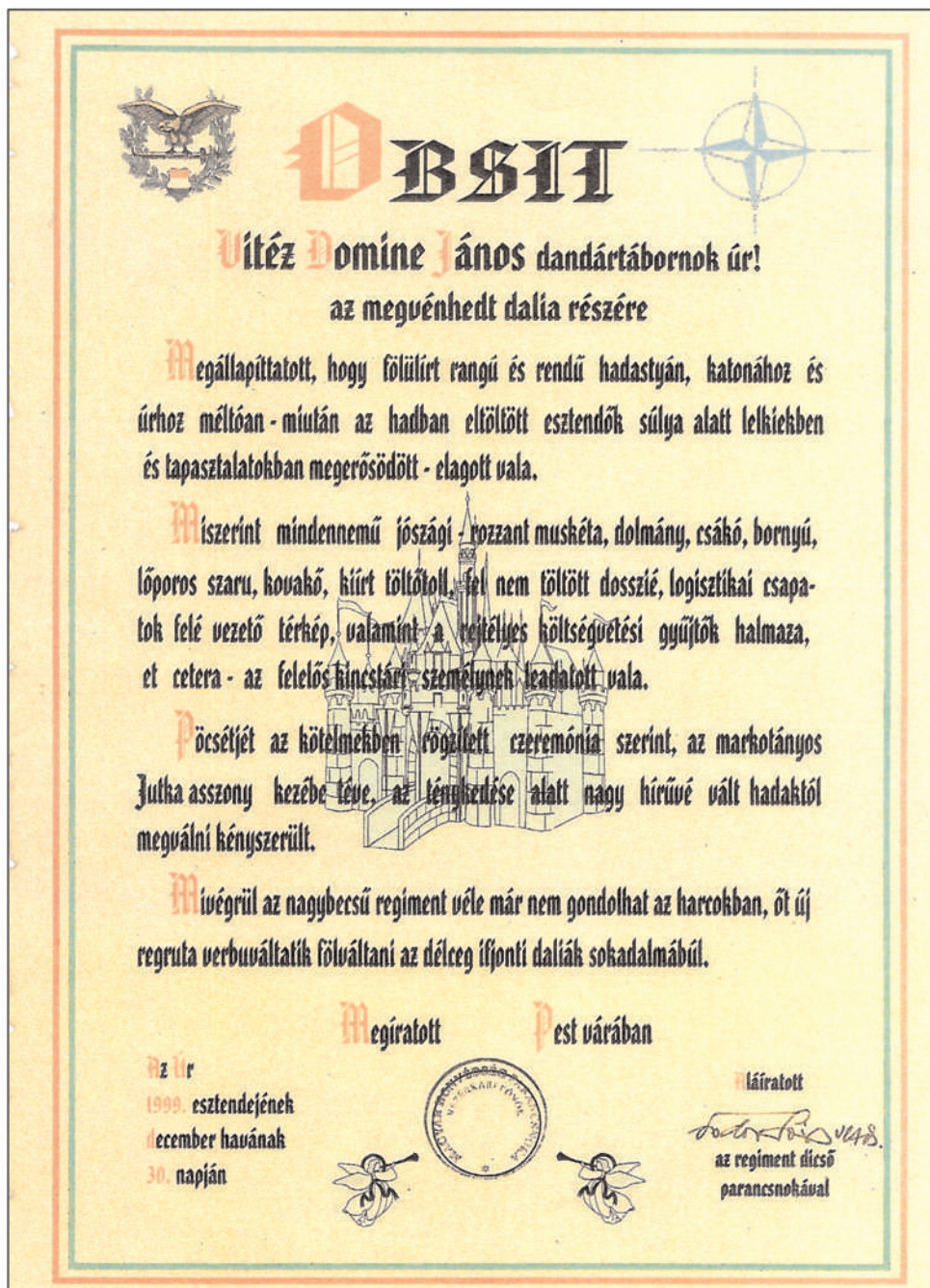
a Habsburg Birodalom hadseregéből a szolgálati idő letelte után elbocsátott magyar katonák népies elnevezése a 18. és 19. században. A köznyelv ezt a kifejezést ma is használja azokra a személyekre akiknek a hadkötelezettsége életkoruk alapján szűnt meg.

Forrás:

Magyar Hadtudományi Lexikon /Magyar Hadtudományi Társaság kiadása 1995. 955. oldal.

Megjegyzésként hozzáfűzöm, hogy a katonai köznyelv obsitosnak érti azokat is, akiknek katonai szolgálata életkoruk alapján szűnt meg.

D. J.

A Repülő és légvédelmi tagozat évzáró közgyűlése

Egy esztendeje a pandémia megfékezése érdekében elrendelt kötelező maszkviselés, a Covid-19-vírus „garázdálkodása” miatti aggodalom, idén pedig az ukrán–orosz háború következtében kialakult energia-problémák, fűtési nehézségek is hozzájárulhattak, hogy a korábbi évekhez képest kevesebben jelentek meg a Repülő és légvédelmi tagozat november 29-én, a Honvéd Kulturális Központ színháztermében megtartott évzáró közgyűlésén. Ezúttal nem volt kötelező a maszk viselése, de a meleg kabátot kevesen hagyták a ruhatárban.

A Himnusz elhangzása után *Veres István* ny. ezredes, a tagozat elnökhelyettese, a program levezető elnöke köszöntötte a közgyűlés résztvevőit. A vendégek között voltak: *Papp János* ny. ezredes, a Nyugállományú Honvédek Nagytarcsai Egyesületének elnöke, *Gál István* ny. ezredes, a Magyar Veteránrepülők Szövetségének elnöke, *Tóth Sándor* ny. ezredes, a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület elnöke, *Jakab János* ny. ezredes, a tagozat tiszteletbeli elnöke, *Báldi Imre* alezredes, a Magyar Honvédség Légierő Parancsnokság képviselője, *Nagy Géza* őrnagy, a Magyar Honvédség Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság 1. Hadkiegészítő és Toborzó Központ érdekvédelmi részlegének főtisztje, *Őrs Ágoston Lajos* ny. alezredes, a Magyar Veterán Repülők Szövetsége kecskeméti területi szervezetének elnöke, *Fülöp Zoltán* és *Hajagos Lajos*, a tagozat pártoló tagjai.

Dr. Keszthelyi Gyula ny. dandártábornok, a tagozat elnöke – aki egyben a BPNYKLUB elnöke is –, a vezetőség beszámolójának ismertetése előtt röviden tájékoztatta a jelenlevőket a klub 2022. évben folytatott tevékenységéről, a hagyományos és kiemelt rendezvények megtartásáról, a vezetésben történt személyi változásokról, a kiemelt feladatokról, a klubvezetés bevételeiről és gazdálkodásáról.

A személyi változásokkal kapcsolatban elmondta: *Szabó Béla* ny. alezredes klubtitkár (egészségi állapota miatt) 2021. december 31-el lemondott, feladatkörét *Jenei József* ny. alezredes vette át. *Rády Lászlóné*, a közművelődési bizottság elnöke 2021. október 15-én Covid-betegségben elhunyt, ezt a feladatkört is csak egy jelölt vállalta akkor, *Lakatosné Szathmáry Olga*, akinek helyére szeptembertől *Szekuláné Szabó Csilla* lépett.

A tagozat létszámának alakulásáról megtudtuk: jelenleg 312 fő (162 nő, 150 férfi) tartozik hozzánk. Egy éve még 327-en voltunk, de 15-en elhunytak. Azonban a klub 29 tagozata közül így is a miénk az egyetlen, amelynek taglétszáma meghaladja a 300-at. Legfiatalabb tagunk *Tóthné Béres Valéria* családtag (54 éves), a legidősebb *Földvári Rudolf* t. őrnagy (101 éves), a legidősebb hölgy tagunk *Körössi Kálmánné* (100 éves). A tagok átlag életkora 78,5 év (legtöbben a 76–80 éves korosztályba tartoznak, ami a tagság 27,53%-át teszi ki). Sajnos továbbra sincs megfelelő utánpótlás, 2022-ben is csak két új fő lépett be hozzánk.

A tagozat vezetősége az éves programoknak megfelelően rendszeresen ülésezett. A vezetőség kijelölt személyei mindig részt vettek a klubtanács, a klubtitkári értekezletein és a klub szakmai munkacsoportjainak ülésein. Az egynapos és szakmai kirándulásokat ebben az évben is a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület (TÉBE) szervezte, melyeken a tagjaink is részt vehettek.

Nagyon sikeresek voltak a többnapos kirándulások, melyekre a nyári időszakban került sor. Májusban Csopakon 26, júliusban Nagyatádon 16, augusztusban Beregfürdön 15, szeptemberben Mályiban 36 tagunk töltött kellemes napokat.

A koronavírus-járvány miatti veszélyhelyzet következtében a 2022. januárra és februárra betervezett programok az egészségügyi korlátozások miatt elmaradtak, de márciusban már sikerült a szokásos nagy részvétellel megtartani a nőnap ünnepségünket. Az áprilisi klubnapunkon „Az idősgondozás kérdései”, májusban „Az időskorúak problémái” voltak az előadások témái. Júniusban köszöntöttük a 2021. évi kerek évfordulós tagjainkat, a szeptemberi klubnapunkon *Szombathelyi Ferenc* ny. vezérőrnagy a II. Rákóczi Ferenc Katonai Középiskola történetét idézte fel, októberben a környezetvédelem volt a téma, novemberben pedig a Légierőrendészet új képességeiről és jövőbeni lehetőségeiről tartott előadást *Botta András* rendőr ezredes. A 2022. évi kerek évfordulósainkat – már a közgyűlést követően – december 12-én köszöntöttük.

Közben továbbra is folytattuk az együttműködésünket a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesülettel; a Nyugállományú Honvédok Nagytarcsai Egyesületével, ahol több tagunk is rendelkezik kettős tagsággal; a Magyar Veterán Repülők Szövetsége kecskeméti területi alapszervezetével – idén is ott voltunk a katonai repülők kecskeméti emlékművének koszorúzási rendezvényén; a Magyar Veterán Repülők Szövetségével szintén kölcsönösen részt veszünk egymás repülés szakmai programjain. A Fegyveres Erők Veszprém Körzeti Nyugállományúak Klubjával kissé lazult a kapcsolatunk, amin javítani szándékozunk.

A szociális gondoskodás és kegyeleti tevékenységgel kapcsolatban van legtöbb gondja a vezetőségnek. Ezeket a feladatokat *Bártfai Ferencné* ny. alezredes – volt vezetőségi tagunk – hosszú éveken át nagy odafigyeléssel oldotta meg, de egészségi állapotának romlása miatt tavaly lemondott. Azóta nem sikerült új személyt/személyeket találni ezekre a feladatokra. A szociális gondoskodási tevékenység gyakorlatilag megszűnt, feltétlenül szükség lenne egy új szociális és kegyeleti felelősre a vezetőségben! Jelenleg segélyezés céljából a Magyar Honvédség Szociálpolitikai Alapítványához lehet közvetlenül fordulni. Abban viszont nem történt változás, hogy a Budapesti Helyőrség Szociális alapítvány 2021-ben is karácsonyi csomaggal segítette a rászorulókat.

A kegyeleti tevékenységben további gondot jelent, ami gyakran előfordul – s ez valószínűleg más tagozatoknál is problémát jelent –, hogy a családoktól nem kapunk információt egy-egy tagunk elhunytáról.

Tagozatunknál a kulturális tevékenység több évtizeden át rendkívül aktívan működött. Az évtizedeken át népszerű, színvonalas előadásokat bemutató Csipet Csapat öntevékeny művészeti csoportunk azonban az utóbbi években erősen megfogyatkozott, végül megszűnt. Néhány egykori tagja azonban – *Kispéter Istvánné Ani* motiválására – úgy döntött, hogy folytatják a kulturális tevékenységet. Ezzel sikerült ismét remek hangulatban ünnepelni a kerek évfordulós tagjainkat. Szintén köszönettel tartozunk a vendégként fellépett citera együttesnek, mely tagjai ingyenes műsorral csatlakoztak ehhez a programunkhoz.

A tagozat kommunikációs tevékenysége változatlanul jó kezekben van. Hamarosan nyomdába kerül – azóta már a tagsághoz is eljutott – a 2023. évi programfüzet, amely takarékosági szempontok miatt elsősorban csak a tagozatunk és a TÉBE programjait tartalmazza. Ezért célszerű megőrizni a korábbi kis kék füzetet a szokásos hasznos információk megtalálása érdekében. A HOKOSZ Krónikában a mi tagozatunknak is lehetősége van a programjainkról fényképes cikkeket megjelentetni. Ezt viszont a jövő évben jobban kellene kihasználni. A BPNYKLUB honlapja a tervek szerint 2023-ban megújul, létrejön egy honlapot szerkesztő bizottság, s minden tagozat publikálhat a részükre biztosított felületen. Erre szintén fokozottan oda kell figyelnünk.

A tagozat elnöke a 2022. évi gazdálkodásáról szintén precíz, mindenre kiterjedő tájékoztatást adott. Ezek közül csak néhányat emelek ki. Az egy tagra számított befizetett átlagos tagdíj: 1059 Ft. Amiben benne vannak azok is, akik nem fizettek (92 fő!) ebben az évben tagdíjat.

Ugyanis akik rendesen fizettek, azok átlagosan 1850 forinttal járultak hozzá a tagozat anyagi helyzetéhez. Természetesen felmerül a kérdés: mi legyen a nem fizetőkkel? Ezzel a vezetőség komolyan és egyénenként fog foglalkozni, s megteszi a szükséges lépéseket.

Kispéter Istvánné kapta az egyetlen központi elismerést

A beszámoló és a tagozat 2023. évi programjának elfogadása után sor került az elismerések átadására. Dr. Keszthelyi Gyula ny. dandártábornok, a tagozat elnöke elsőként Kispéter Istvánnénak gratulált, aki március 15-e alkalmából a honvédelmi miniszter emléklakettjét vehette át. *Brünner István* ny. őrmestert és *Wetzel György* ny. törzsszázlóst a tagozat vezetősége részesítette jutalomban a közösségünk érdekében végzett kiemelkedő munkájukért.

A közgyűlést hagyományosan vacsora zárta a Regiment Étteremben, ahol dr. Keszthelyi Gyula ny. dandártábornok, a tagozat elnöke és Jakab János ny. ezredes, a tagozat tiszteletbeli elnöke (*képünkön*) pezsgővel köszöntötték az évzáró közgyűlésen részt vett tagokat.

Büki Péter ny. alezredes

a Repülő és légvédelmi tagozat vezetőségének tagja

Mozgalmas évet zárt a Pénzügyi tagozat

Elballagott a 2022-es esztendő, s bár nem kell feltárt készítenünk, de jó vissza-visszatekinteni.

A kétévi pandémia miatti bezárkózottság után a Pénzügyi tagozat mögött ismét egy mozgalmas évet tudhatunk. Tagozatunk élete iránt folyamatos az érdeklődés, melybe új tagjaink is bekapcsolódtak.

Klubnapjainkon egy viszonylag állandó mag, a tagság 20-30%-a vesz részt rendszeresen. Kulturális programjaink (múzeumlátogatás, kirándulások stb.) iránt nemcsak a résztvevők, de az otthon maradók is érdeklődnek.

Az év során tervezett programjainkat sikeresen megtartottuk. Havi klubnapjaink zavartalanul és jó hangulatban zajlottak. Hagyományainkhoz híven negyedévenként megköszöntöttük a jubileumi születésnapjukat ünneplőket. Ebben segítségünkre voltak művész barátaink, akik zenével, dallal emelték a hangulatot.

Szánjunk rá néhány percet, és időrendi sorrendben említsük meg látnivalókban, élményekben gazdag éves programjainkat, elvégzett feladatainkat.

Januárban megtekintettük a Magyar Nemzeti Galériában a Szinyei Merse Pál kiállítást.

Februárban ellátogattunk a Magyar Zene Házába, ahol a „Hangdimenziók – Zenei utazások térben és időben” című állandó interaktív kiállítást tekintettük meg, mely ötvözte a hang és látvány élményét.

Márciusban a Fiumei úti Sírkertben, *Bartók Mihály* ny. ezredes klubtársunk érdekesítő kalauzolásával megtekintettük a neves katonák, tudósok, művészek sírjait, emlékhelyeit.

Áprilisban az akkor megnyílt Pénzmúzeum kiállításán megismerhettük a pénz kialakulásának történetét, fejlődését, felhasználási lehetőségeit és a gazdaságban betöltött szerepét.

Látogatás a Pénzmúzeumban

Tagozatunk április 27-én a Honvéd Kulturális Központ színháztermében ünnepelte megalakulásának 40 évfordulóját. A negyven év felelevenítése mellett *Ballainé Krikker Zsuzsanna* dandártábornok asszony, a HM Védelemgazdasági Hivatal főigazgatója a Magyarország honvédelmi minisztere, és saját nevében,

valamint a meghívott vendégek az általuk képviselt szervezetek képviselőit adták át elismeréseket tagozatunknak és tagjaink részére. Az emlékeztető ünnep színvonalas műsorral és ebéddel zárult.

Vendégeinkkel a 40 éves jubileumi ünnepség után

A jubileumi ünnepség résztvevői a színházteremben

Májusban Kalocsán megtekintettük a Nagyboldogasszony Főszékesegyházat, az Astriceum Érseki Múzeumot és a Főszékesegyház Könyvtárát, majd a Paprika Múzeumot, s végül a Népművészeti Tájházat is.

Maradandó élményt jelent a kalocsai kirándulás is

Júniusban a Csillaghegyen működő Budapesti Haré Krisna Templom és Oktatási Központ egyedülálló épületével és lelki hangulatával kápráztatott el bennünket.

Augusztusban *Kulcsár István* ny. ezredes, tagozatunk elnökhelyettese és felesége meghívására ez évben is elutaztunk Balatonszárszóra. A bográcsban készült finom ebéd és baráti beszélgetések, valamint *Bodza Klára* tagozatunk tiszteletbeli tagja kezdeményezésére rögtönzött szórakoztató műsor után elsétáltunk a közeli Balatonpartra, ahol kellemes fürdőzésre is sor került.

Balatonszárszón is remekül éreztük magunkat

Szeptemberben a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér melletti repülőgép-múzeumban megtekintettük a magyar közforgalmú repülés elmúlt 60 évének szinte teljes fejlődéstörténetét.

Októberben Pákozdra utaztunk, ahol felkerestük a Katonai Emlékparkot, mely Magyarország egyik jelentős nemzeti emlékhelye, amit az 1848. szeptember 29-én a Pákozdi, Sukorói és Pátka térségében lezajlott csata emlékére hoztak létre. A szép őszi, kellemes kirándulásunkhoz nagy segítséget kaptunk az emlékhely ügyvezetőjétől, *dr. Görög István* ny. ezredestől és munkatársaitól.

Csapatunk a pákozdi emlékműnél

November elején a Farkasréti temetőben több tagunk gyertyagyújtással és virággal, a többség pedig egyénileg emlékezett elhunyt társainkra, hozzátartozóinkra. 11-én 11 óra 11 perckor a Nemzetközi Gyertyagyújtáshoz csatlakozva, az 1914–1918-as első világháború áldozataira történő megemlékezésen vettünk részt a Városmajorban. E hónap idusán a Szépművészeti Múzeumban megtekintettük El Greco műveiből készült kiállítást.

Gyertyagyújtáshoz csatlakozva, részt vettünk az első világháborús halottainkra történő megemlékezésen

A Honvéd Kulturális Központ Regiment Éttermében magas részvétellel tartottuk meg november 23-án az éves beszámoló közgyűlésünket.

2022-ben tagozatunk nyitólétszáma: 108 fő volt, mely az év végére sajnálatosan 101 főre csökkent az elhalálozások és egyéb távozások miatt, amit az új belépések sem tudták ellensúlyozni.

Jó kapcsolatot ápolunk a HM Védelemgazdasági Hivatallal, amely érdemi segítségével biztosítja számunkra a honvédségi szabályok által megengedett lehetőségeket. A Magyar Honvédség Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság parancsnokának és munkatársainak segítő tevékenységét főleg szociális területen érezhettük. Működésünkhöz érdemi segítséget nyújtott az MH vitéz Szurmay Sándor Helyőrség Dandár, a Stefánia Palota – Honvéd Kulturális Központ, a Zrínyi Kiadó, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum, a Magyar Honvédség Budapesti Nyugállományúak Klubja vezetése.

E szervek vezetőinek és munkatársainak köszönetet mondunk a támogatásukért. A tagozatot képviselve aktívan részt veszünk a BPNYKLUB megfelelő vezetési fórumain, így a klubtanács ülésein, a titkári értekezleteken és bizottsági üléseken.

Eredményeinkre visszatekintve bizakodóan nézünk az előttünk álló 2023-as év feladataira, illetve azok teljesítésére.

Dr. Gruber Nándor ny. dandártábornok

a Pénzügyi tagozat elnöke

Kovácsné Pacsuta Sarolta ny. alezredes

a Pénzügyi tagozat titkára

Fotó: Török Edit, Tóth László, Gruber Nándor, Gruber Nándorné, Lelt Mária

Karácsonyváros ünnepség a Honvéd Kulturális Központban

Az MH Budapesti Nyugállományúak Klubja idén december 10-én tartotta karácsonyváros ünnepségét a Stefánia Palota – Honvéd Kulturális Központ színház-termében.

A rendezvényt *Keszthelyi Gyula* nyugállományú dandártábornok, a BPNYKLUB elnöke nyitotta meg.

Mivel legmeghittebb ünnepünk a karácsony, a szeretet ünnepe, nem csoda, hogy ezeket a napokat várja leginkább a gyerekek és felnőttek többsége. Ennek a hangulatát szerettük volna ezzel az ünnepségünkkel megvalósítani, kicsit előre hozni.

Meghívott vendégeink nemcsak a gyerekek és kísérőik voltak, hanem szeretettel vártuk tagozataink egyedülálló szépkorú tagjait is. Ez utóbbira azért volt lehetőségünk, mert az 1949-ben alakult Honvéd Együttes Zenekara és énekesé elfogadták a meghívásunkat. Szerettük volna, ha az együttes a Kárpát-medencei népdalkincseket tolmácsoló műveit minél több kedves tagunk láthatja/hallhatja.

Az együttes műsorának második felében a szólót éneklő *Eredics-Fekete Zsuzsanna* a színpadra hívta a gyerekeket – akik örömmel és nagy buzgalommal próbálgatták a tánclépéseket –, így a közel 40 perces műsort közös táncsal és énekléssel fejezték be. Az apróságok és még a kiskamaszok is kipirult arccal és mosolyogva, vidáman hagyták el a színpadot.

A gyerekek részére a műsor után 160 mikuláscsomagot osztottak ki. A csomagok tartalmának beszerzését részben a SPAR Magyarország Kereskedelmi Kft. és Hermann József, a BPNYKLUB Budaörsi tagozatának tagja támogatta.

Az édességek megvásárlását majd csomagolását a közművelődési bizottság tagjai végezték.

A gyerekek – kicsik és nagyok egyaránt – örömmel fogadták a Mikulástól kapott, az ilyenkor szokásos édességeket tartalmazó meglepetés-csomagokat.

Örömünkre szolgált, hogy a gyermekeken kívül néhány egyedülálló tagunknak is tudtunk kedveskedni, örömet szerezni az ajándékcsoaggal.

A karácsony szimbolikusan és hagyományosan is a gyerekek ünnepe – az övük és értük van, legyenek akárhány évesek is. Legyen az a gyermek jó vagy rosszalkodó (habár azt mondják: rossz gyerek nincs csak csintalan...), karácsonykor mindegyikük megkapja a maga ajándékát.

Ilyenkor a felnőttek is szívesen emlékeznek vissza gyerekkorukra, a karácsonyt váró izgatottságra, öröme, amit szeretnének átadni gyermekeiknek, unokáiknak. Az egészben mégis az a legjobb, hogy karácsonykor együtt van a család, közösen ünnepelnek meghittsággal, melegséggel, békességgel. Napjainkra felerősödött a karácsony családi vonatkozása (ez különösen felértékelődött az előző évek bezárkózását követően), és a szeretet, az összetartozás, az ajándékozás ünnepe lett.

Igazán csak a gyermeki lélek érezheti át a karácsony varázsát, de rajtuk keresztül a felnőttek is örömmel figyelik rácsodálkozásukat a csillogó karácsonyfára, örömmel fogadják a mosolyukat, ölelésüket.

Erdő Judit

a közművelődési bizottság tagja
Fotó: Murányi Sándor és a szerző

Sikeres bélyegkiállítást rendezett az „Év legjobb köre”

A Magyar Honvédség Gábor Áron Bélyeggyűjtő Köre 1958 óta szervezi a bélyeggyűjtés iránt érdeklődők tevékenységét. A több évtizedes eredményes munka nagyon sok kiállítással gazdagította az érdeklődők ismeretanyagát, érzelmvilágát. Az eredményességet bizonyítja, hogy a kör 2022-ben már harmadszor kapta meg a MABÉOSZ „Év legjobb köre” megtisztelő címet.

2022-ben a kör aktívan kivette részét a „HUNFILA 2022 nemzetközi bélyegkiállítás” szervezésében és kivitelezésében. Tagjaink az építés, bontás, felügyelet és tájékoztatás területén kiemelkedően tevékenykedtek, amiért a résztvevő kilenc tagunkat tárgyi elismerésben részesítették.

Az elmúlt 65 év során a kör több mint 200 kiállítást szervezett, illetve vett részt hazai és nemzetközi kiállításokon, amelyeken több száz kiállítási érmet és elismerést szerzett.

A több évtizedes hagyományt folytatva a kör 2022 őszén is megszervezte a bélyegkiállítását, amelyet 2022. november 8–11. között tartottunk meg „Kultúra és társadalom a bélyegen” címmel az Stefánia Palota - Honvéd Kulturális Központ Erzsébet királyné termében. A kiállításra a témának megfelelő emlékvét és személyes bélyeget adtunk ki.

A „Kutúra és társadalom a bélyegen” kiállítás emlékvé

Az emlékvé fekete, piros és zöld sorszámmal készült. Az emlékvé képe a személyes bélyegen is szerepel.

A kiállítás egyben az MH Budapesti Nyugállomáryúak Klubjának „Petőfi-éve” rendezvénye is volt. Ennek jegyében három keretoldalon bemutatásra került Petőfi Sándor élete és munkássága, amelynek keretében megismerhették a látogatók a költő születési helyét, iskoláit, viszontagságos fiatal korát és a szabadságért küzdő katonát. Betekintést kaptak az érdeklődők a rövid életű Petőfi Sándor költészetébe, amely egyedülálló a magyar és világirodalomban.

A bélyegkiállítás megnyitója

A társadalmi élet keretében bemutatásra kerültek kulturális életünk színhelyei, történelmünk küzdelmes időszakai, a II. világháború képei újszerű feldolgozásban, tábori postai érdekességek, festmények, lovasszobrok, az úrkutatás eseményei, valamint sport- és életviteli témák.

Több mint százan nézték meg a kiállítást

A tizenegy kiállító érdeklődésre számot tartóan mutatta be a gyűjtői munka eredményességét, és adta át a miniatűr szépségek és dokumentumok tárházát a látogatóknak. A négy napos nyitvatartás alatt több mint százan látták a bemutatott anyagokat. Az emlékkönyvi beírások alapján a látogatók köszönetüket és elismerésüket fejezték ki a gyűjtőknek és a szervezőknek.

Dr. Gruber Nándor ny. ddtbk., az egyik szervező és kiállító, Szendrei Judit egyik kiállított alkotásával

A kör kiállítás mellett Szendrei Judit képzőművész bélyegképeit is megtekinthették a látogatók, ami szintén körünk hagyományai között szerepel. Szendrei Judit az elmúlt négy év során minden alkalommal elkápráztatott bennünket az érzelmdús anyagaival, gazdagítva ismereteinket és érzelmvilágunkat.

A kiállításról elismerő szavakkal illették körünket, a kiállítókat, ami ösztönzőleg hat további gyűjtőmunkánk folytatásához. Körünk ennek megfelelően 2023-ban is szeretné az érdeklődők igényeit minél színvonalasabban kielégíteni a tervezett „65 év a bélyeggyűjtők szolgálatában” címet viselő II. rangú országos kiállításunkkal.

Mándi Tibor ny. alezredes
a Bélyeggyűjtő kör elnöke

Gazdag programok Veszprémben a pandémia után

A pandémia elleni küzdelem miatt bevezetett korlátozások feloldása a Fegyveres Erők Veszprém Körzeti Nyugállományiuk Klubjának tagjait is nagy örömmel töltötte el, s szinte minden tagunk kilépett a kényszerű bezártságból. A vezetőség pedig azonnal hozzáfogott a kisebb-nagyobb rendezvények szervezéséhez, a tagság aktivizálásához. Az elnökség és a munkacsoportok szoros együttműködésben – a felügyelőbizottság vigyázó figyelmével – végezték áldozatos munkájukat. A Szociális Alapítvány új összetételű kuratóriuma szintén nagy lendülettel kezdte el a nagyon fontos tevékenységét. Azért, hogy valamennyi tagunk mielőbb tudjon mindenről, terveinkről és a havi pontosításokról, a kommunikáció számos eszközét felhasználtuk, köztük: a telefont, e-mailt, a létrehozott zártkörű Facebook csoportot és természetesen a személyes találkozásokat.

Ennek eredményeként az elmúlt félév nagyon mozgalmas volt tele gazdag programokkal. Kilenc alkalommal szerveztünk túrákat, kirándulásokat, háromszor családias jellegű nagyobb összejövetelt és szintén három esetben „humordélutánt”, hétfő délutánonként pedig kötetlen beszélgetéseket. A kultúra, a sport és a szórakozás összhangját igyekeztünk – véleményem szerint sikerrel – megteremteni. Az érdeklődést kifejezi, hogy 2022 második félévében a különböző rendezvényeinken a résztvevők létszáma – összesítve – megközelítette a 450 főt!

A teljesség igénye nélkül kiemelek néhányat. Túrajellellegel megnéztük októberben a Tác-Gorsium Régészeti Parkot és Múzeumot. Csodás napsütésben a Gorsium-Herculia romterületének mesterien rehabilitált látványa elbűvölte tagjainkat, miközben négy kilométert gyalogoltunk.

TÁC-GORSIUM Régészeti Park és Múzeum területén

Novemberben döntöttünk: megyünk a Szépművészeti Múzeumba, ott a csoda, az El Greco-kiállítás! Szervezés, tárlatvezető felkérése... Vonattal mentünk és sokan. A festmények és a tárlatvezető élménydús ismertetői maradandó élményt nyújtottak. Sajnos a múzeumban nem volt szabad fényképezni, de az emlékezés szabad...!

Túracsoportunk tagjai mindig nagyon várják az óvbúcsúztató gyalogtúrát Eplény, Ámos-hegy „tetején”. Természetesen nem csak a csoport tagjai jöhetnek! Az emelkedő csúcán található a kilátó és mellette a piknikező hely. Sütögetünk, felköszöntjük az Évákat, Jánosokat, a születésnaposokat és persze Szilvesztert.

További túráink voltak még: Tekerés-völgy Veszprém környékén, Badacsonytomaj Folly Arborétum, Ödön-forrás Magyarpolány, Hárskút.

Az Életet az Éveknek Országos Szövetsége nagyszabású, regionális kulturális seregszemlét szervezett Városlődön, augusztusban. Az egész napos rendezvényen amatőr énekegyüttesünk – régi slágerek felidézésével – hangos sikert aratott! Természetesen, a közönség soraiban klubunk nagy létszámban jelenlévő tagjai, velünk énekelték dalainkat, ezzel is növelték az elismerés mértékét. Nekünk fellépőknek, hatalmas élmény volt!

A „városlódi” csapat

Szeptemberben – hagyományainknak megfelelően – egész napos, nagyobb létszámú családi rendezvényünk volt szellemi vetélkedővel, sportolással fűszerezve a Balaton-akarattya Honvéd Üdülőben. Másfél hónap múlva pedig a veszprémi, közkedvelt Jutas vitéz kilátó alatti pihenőhelyen tartott újabb családi napunk grillezéssel, dalolással, humoros történetekkel vált nagyon sikeressé.

Nem maradhatott el a karácsonyi nyugdíjas, „batyus”, saját műsoros, zenés-táncos est megrendezése sem, ami örömteli, vidám hangulatban zajlott. Kedves, üde színfolt volt a kerek évfordulós nyugdíjasaink köszöntése is, együttműködésben a Hadkiegészítő és Toborzó Irodával. Saját műsorral leptük meg őket, és baráti beszélgetéssel zárult az ünnepség. Ezt a szép hagyományt mi mindenképpen folytatni fogjuk.

Fontosnak tartjuk, hogy kisebb létszámú klubfoglalkozások is szerepeljenek programunkban. Példaként említem: a második félévben három alkalommal megszerveztünk „humordélutánt”, melyen klubtagjaink humoros sztorikkal, kabarétréfákkal szórakoztatják egymást. Vagy az „ultiklubunk” sokéves működése is fontos hagyomány. Ezeken a hangsúlyt a nevetésre, a kikapcsolódásra, a hétköznapi gondjainak felejtésére helyeztük.

Klubunkban, többek között a rendezvényeknek is köszönhetően, szoros barátságok szövődtek. Családok, egyedülálló tagjaink, nem feltétlenül klubunk szervezésében együtt, összebeszélve mennek kirándulni, túrázni, színházba, külföldi utakra, idősek városi rendezvényeire, nota bene szilveszterezni.

Szociális Alapítványunk körültekintő, folyamatos munkával keresi és oldja meg a nehéz élethelyzetbe került tagjaink anyagi támogatását.

Veszprém város életünk része. Ezért is veszünk részt egyénileg és akár szervezeten is a város kulturális, társadalmi életében, tartjuk a kapcsolatot több nyugdíjas szervezettel, az önkormányzattal, civil szervezetekkel, intézményekkel és természetesen a helyben települt katonai alakulatokkal.

Terebessy József Szilveszter ny. ezredes
a klub programszervezési munkacsoportjának vezetője

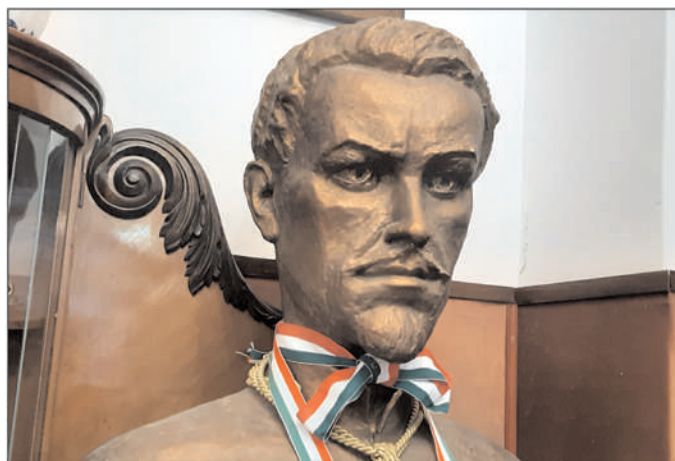
Béri disznótoros „vidám hétvége”

A BPNYKLUB közművelődési bizottsága tagjain keresztül valamennyi tagozatnak meghirdetve szervezte meg a Rákóczi tagozat január 20–22-én Bérén tartandó háromnapos disznótoros „Vidám hétvégéjét”. Amire enyhén télies időjárásban – de egy-két napra végre hóesést is megélve – került sor.

A mintegy háromszáz lakost számláló község Nógrád vármegyében, a Cserhát dimbes-dombos tájainak egyik legszebb fekvésű települése Szirák közelében. Jól ismert régi barátunk és vendéglátónk, Maczó László 1990 óta hatodik ciklusát tölti polgármesteri megbízatásában. Trianon az ő családi rokoni szálait is megbontotta.

Nem véletlen, hogy az értékrendjében gyökerező nemzettudatot, a történelmi Magyarországhoz való kötődését a rendszerváltás utáni lehetőségek felerősítették.

Bértől kb. 1,5-2 kilométerre találjuk azt a vadász-kastélyt, melyet Lázár Andor egykori igazságügyi miniszter és családja birtokolt 1943 és 1951 között. A kastély az államosítás után gyermeküdülőként működött. Maczó úr 1995-től először bérelte, majd 2000-től tulajdonosa lett a Virágospusztán elterülő 7,5 hektáros birtoknak, melynek 220 holdra bővítésével, folyamatos fejlesztésével olyan rendkívüli, a magyar történelmi hagyományörzés szinte zárandokhelyévé vált emlékhelyet alakított ki, amely minden látogató figyelmét és elismerését elnyeri, így a mi jelenlegi 20 fős csoportunk minden tagját is. Központja az Andezit Hotel, melyben a mi szálláshelyünk is volt. Az épületrendszerben több múzeum, gyönyörűen – korabeli bútorokkal, különleges porcelángyűjteményekkel berendezett –, eredeti és falfestményekkel díszített helyiségek találhatók. A különleges gonddal kialakított múzeumokban rendkívül figyelemreméltó magyar történelmi ereklyék, emléktárgyak gyűjteményei találhatók. Nemzetünk nagyjainak – Szent István, Mátyás király, II. Rákóczi Ferenc, Kossuth Lajos, Széchenyi István, Petőfi Sándor, Bem tábornok, Deák Ferenc és mások – szimbólumai egyaránt megtalálhatók.

Petőfi Sándor mellszobra

Mi már az elmúlt években több kirándulást is szerveztünk Bérre, és mindig nagyon élveztük a több napos ott-tartózkodást. Néhányan részt vettünk a júniusban szervezett palóc fesztiválokon is.

Mátyás király szobra

Jelenlegi vegyes csoportunk többsége még nem járt itt. A visszhangok alapján kitűnően érezték magukat. Minden lényeges látnivalót megtekintettünk, szombaton mindhárom étkezés finom disznótoros volt. Délelőtt hóesés közben, ahogy kiléptünk a hotelből, egy hatalmas kétpupú teve fogadott bennünket.

Kétpupú teve a hotel előtt

Este egy remek zenész nosztalgikus dalokkal és tánczenével szórakoztatta a jelenlevőket – természetesen jót táncoltunk is, hiszen régi igazság, hogy „mozgás az élet”.

Még sok mesélni valóm lenne, de a terjedelem ezt nem teszi lehetővé!

Hárai Tibor

a Rákóczi tagozat elnöke

Fotó: Rády Antalné (Közlekedési tagozat)

A cukorbetegség jelei és veszélyei

Minden évben november 14-én tartjuk a diabétesz, azaz a cukorbetegség világnapját. Magyarországon jelenleg csaknem egymillió a diagnosztizált cukorbeteg, de nagy valószínűséggel még további több százezer ember él úgy, hogy nem is tud erről a betegségről. Így azt sem tudhatják, hogy milyen veszélyt jelentenek a betegségük következményei, mennyire fontos a cukorbetegség folyamatos ellenőrzése, odafigyelés a megfelelő táplálkozásra, a rendszeres szakorvosi konzultációkra, célirányos egészségügyi vizsgálatokra.

Az **1-es típusú** cukorbetegség a szervezetben zajló autoimmun folyamat során jön létre, melynek következtében a hasnyálmirigy inzulint termelő béta sejtjei elpusztulnak.

A **2-es típusú** cukorbetegségre való hajlam örökölheto. Kialakulásában azonban nagy szerepe van a környezeti tényezőknek, az egészségtelen életmódnak is. Kórélettani alapja a sejtjeinknek a hasnyálmirigyünk által termelt inzulin iránt kialakult érzéketlensége. A mozgásszegény életmód, a finomított szénhidrátokban (cukor, fehér liszt) és kalóriában bőséges táplálkozás, elhízás, a feszített mindennapok és a tartósan stresszes állapot egyaránt hozzájárulnak ennek kialakulásához.

Egyéb típusú cukorbetegségek, vagy magas vércukorszinttel járó állapotok más okból kifolyólag jönnek létre. Leggyakrabban valamilyen kezelés (például nagy dózisban alkalmazott szteroidkészítmények), sokszori hasnyálmirigygyulladás, hasnyálmirigy-műtét kapcsán találkozunk velük.

Külön kategóriát képez a terhesség alatt létrejött cukorbetegség, az úgynevezett gesztációs diabétesz. Ennek oka részben a növekvő testsúly, részben a hormonháztartás jelentős változása következtében létrejött emelkedettebb vércukor és sejtj inzulinérzéketlenség.

Mikor kell gondolni cukorbetegség fennállására?

A típusos tünetek közül néhány:

☛ Megtartott étvágy és táplálkozás ellenére folyamatos testsúlycsökkenés.

☛ A sejtekbe be nem jutó cukor ott nem tud felhasználni, így más anyagcsereutak aktiválódása során létrejön acetoneképződés, mely a leheletben és a vizeletben is kiválasztódhat és édeskés, a rothadó gyümölcsre emlékeztető szaga van.

☛ Magas vércukor esetén a vesék bizonyos küszöb-szint felett már nem tudják a vizeletbe szűrődő teljes cukormennyiséget visszazívni, és a vizeletben ürülő cukorral jelentősen, akár 4–8 literre is megnövekszik a napi vizelet mennyisége. A folyadékvesztesség következtében állandó szomjúság alakulhat ki, mely során a napi folyadékbevitel is elérheti a 4–6 literes szintet.

☛ Magas vércukor esetén jellemző lehet a kipirult bőr, a bőrszárazság, a lassan gyógyuló sebek, illetve a vizeletben, valamint a szövetközi folyadékban levő magas vércukorszint következtében létrejött fokozott fertőzősi hajlam. Utóbbiak leggyakrabban húgyúti, valamint bőrfertőzések, súlyosabb szőrtüszőgyulladások formájában jelentkezhetnek.

☛ A magas vércukor az immunrendszerünk működését is negatív irányba befolyásolja, ez ugyancsak súlyosabbá teheti egyébként banális fertőzések körlefoiyását.

☛ A magas vércukor a szemlencsék anyagcseréjének megváltozásához vezet, szemlencseduzzanatot okozhat, mely leginkább aktuálisan homályos látáshoz vezethet.

A megelőzés, majd a diagnózis követő kezelés szempontjából sokat tehetünk azért, hogy elkerüljük a súlyos szövődményeket. Fontos szerepe van ebben a rendszeres vércukorszint-mérésnek, a megfelelő életmódnak, testmozgásnak, kontrollált táplálék- és szénhidrátbevitelnek, a szükség szerinti rendszeres orvosi konzultációnak. Ma már a gyógyszerterakban elérhető áron beszerezhetők a közel laboratóriumi pontosságú, megbízható és könnyen használható eszközök az otthoni vércukor önellenőrzéshez (képiünkön).

4,0 – 6,0 közötti érték lenne ideális

A tartósan fennálló magas vércukor, rosszul kontrollált anyagcsere helyzet leggyakoribb **hosszú távú cukorbetegség szövődményei** lehetnek:

➔ Idegbántalom következtében az érző idegek mentén létrejött zsidbadásos panaszok, hangyamászás érzetek, kesztyű- vagy zokniérzet, izomgörcsök, főleg nyugalomban és éjszaka jelentkeznak. Ezek leggyakrabban az alsó végtagokon lépnek fel, mert az ide vezető idegpályák a leghosszabbak és így a legsérülékenyebbek. A mozgató idegek mentén csak ritkán találkozunk idegbántalommal, de néha ez is vezethet például arcideg vagy szemmozgatóideg-bénuláshoz. Cukorbetegség esetén a belső fül idegeinek és kis ereinek károsodása következtében a halláskárosodás előfordulása is gyakoribb, és fiatalabb életkorban szintén megjelenhet. Gyakoribb az előfordulása a nyugtalan láb szindrómának, amikor is a beteg nem tud pihenni a lábaitól, alvását nagyon zavarja az, hogy erős késztetést érez lábainak mozgatására. Egyes betegek égő érzésről, mások viszketésről panaszkodnak, és elmondják, hogy ez a kellemetlen érzés a végtag mozgatása után ideiglenesen megszűnik.

➔ Az idegbántalom és kísér bántalom együttállása esetén alakulhat ki az úgynevezett diabéteszes láb szindróma. Kialakulhat bőrérzéketlenség, mely leginkább a lábakon lehet veszélyes. Sokkal nehezebben vesszük észre a sérüléseket, és a kísér bántalom miatti csökkent artériás keringés miatt sokkal nagyobb a veszélye, hogy a fokozott nyomásnak kitett területeken szövetelhalások, fekélyek jöjjenek létre. Ezek könnyebben fertőződhetnek is. Fontos a jól szellőző zokni, jól szellőző és kényelmes lábbeli használata, a lábak mindennapos önellenőrzése. Vannak az országban több helyütt is diabéteszes láb ambulanciák, ahol sebész, érsebész, bőrgyógyász, diabetológus, angiológus, podiater munkacsoport foglalkozik az esetlegesen kialakult elváltozásokkal. Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy ez a neuropátiás állapot nem gyógyítható, azonban – megfelelő eljárással – rendkívül jól kezelhető, a folyamat lassítható. Így a beteg nem kényszerül toloszékbe, vagy ágyban fekvő betegként folytatni az életét.

➔ Érbántalom következtében sokféle tünet, panasz és betegség jöhet létre.

Az elégtelen cukoranyagcsere sokszoros áttételen keresztül növeli a kis és nagy artériák falában felhalmozódó zsírok mennyiségét. Itt a későbbiekben meszesedések alakulnak ki, mely miatt a verőerek belső átmérője csökken, faluk merevebbé válik.

Leggyakrabban létrejött eltérések:

* A szívinfarktus veszélye cukorbetegség esetében 4–6-szorosra nőhet. Komoly problémát okozhat, hogy egyidejűleg fennálló idegbántalom esetén ez fájdalom nélküli, úgynevezett „néma infarktust” is okozhat. Ennek a felismerése nehezebb, és az emiatt esetleg későn megkezdett kezelés miatt sokkal veszélyesebbé válhat.

* Az elsősorban alsó végtagokban létrejött verőeres négyér-szűkület kialakulása is sokkal gyakoribb cukorbetegség esetén. Az elégtelen vérellátás következtében járás közben vádlifájdalom alakulhat ki, mely pihenésre megszűnik. Előrehaladottabb stádiumban, a kis artériák együttes meszesedése esetén a vérellátási zavar következtében főleg a lábujjakon, néha a sarkakon elhalások, üszkösödések jöhetnek létre. Szerthe a világon, így Magyarországon is a különböző szintű alsó végtagi amputáltak jelentős részét a nem megfelelően kezelt cukorbeteg tesz ki. Kellő odafigyeléssel ezen esetek jó része megelőzhető lenne. Az amputáció oka lehet a nem megfelelően kezelt diabéteszes láb is, ahol a szövet-elhalás, fekély mellett leggyakrabban a csontvelőbe is betérjedő gyulladás a műtét oka.

Időben felfedezett érelváltozások esetén megfelelő érsebészeti műtéti beavatkozás sokat javíthat az állapotot, lassíthat a kóros folyamatok további előrehaladását.

* A veseműködési zavar kialakulása ugyancsak gyakoribb a cukorbetegség körében. Esetükben szintén sokkal gyakoribb a magasvérnyomás-betegség, ami ugyancsak halmozott kockázatot jelent. Diabéteszes nefropátia esetén is elsősorban a kis verőerek érbántalma áll a háttérben. A vesében levő érgomolyagokban az alacsonyabb, úgynevezett filtrációs nyomás miatti nem megfelelő szűrő funkció, valamint az érgomolyag károsodás miatti zavart visszaszívási funkciók következtében kóros anyagcsere-termékek szaporodnak fel a vérben, illetve fontos anyagokat, pl. fehérjéket veszítünk. Kezdeti stádiumban ezek az elváltozások lényegi, szubjektív tüneteket nem okoznak. Ezért fontos fennálló cukorbetegség esetén a megfelelő veseműködési paraméterek rendszeres ellenőrzése vénás vérvétel kapcsán, valamint a vizelet albumin, fehérje, illetve egyéb ion és más vizelettel ürülő bomlástermékek rendszeres ellenőrzése. Indokolt esetben nefrológus szakorvos bevonása is szükségessé válhat a kezelésbe. Előrehaladott stádiumban fokozódó fáradékonyság, gyengeség, rossz közérzet, fogyás jöhetnek létre, a vizelet mennyisége is megváltozhat (stádiumtól függően jelentősen megnőhet vagy lecsökkenhet), mely tünetek a romló kiválasztó funkció következtében a vérben növekvő méreganyag koncentrációt jelzik. Ilyenkor már általában a vesékben kimutatható szövettani elváltozások is vannak, és a vesékről készült ultrahangos vizsgálat is mutathat kóros eltérést. További rosszabbodás esetén vérszegénység, halvány, sápadt bőr és nyálkahártyák, idegrendszeri toxikus tünetek, ingerlékenység, nyugtalanság, tudatzavar alakulhatnak ki. A végstádiumú veseelégtelenség miatt művesekezelt emberek jelentős hányada cukorbeteg.

* A nyaki verőerek és agyi erek jelentősebb meszesedése, szűkülete, valamint cukorbetegség kapcsán az eleve megemelkedett véröngösödési hajlam jelentősen megnöveli az átmeneti agyi keringési zavarok, artériás elzáródások következtében kialakult agyi infarktus és ennek szövődményeként a bénulások kockázatát.

* A szemben levő kis erek falának meggyengülése következtében értágulatok, mikroaneurizmák alakulnak ki. Ebben az esetben az ideghártyasejtek vérellátottsága már nem megfelelő, illetve a károsodott érfalakból folyadék, esetleg vér is kiléphet. Későbbi stádiumban az ideghártya vizenyős duzzanata, vérzések, üvegtesti bevérvzés figyelhetők meg. Az oxigénellátás romlik. Szemfenékvizsgálat során érújdonszűrés is látható. Ebben a stádiumban van szükség lézeres kezelésre, ami megelőzi a súlyosabb további bevérvzés kialakulását. Jelentősebb üvegtesti bevérvzés esetén műtét válhat szükségessé.

* A szemlencse anyagcsere-változása következtében a szürkehályog megjelenése sokkal korábbi életkorban fordul elő mint egyébként. Ezért fontos a diabetológiai kezelés mellett a rendszeres szemészeti kontroll. A vakság kialakulása sokkal gyakoribb cukorbetegéknél, és a szürkehályog-műtétek jelentős részét is cukorbeteg tesz ki.

* Még megemlítendő egyéb súlyos szövődményként a hosszabb ideje fennálló, fel nem ismert cukorbetegség következtében, vagy elégtelen cukorbetegség-kontroll, esetleges súlyos fertőzés miatt kialakult, kórosan magas vércukorszinttel, acetonürítéssel, esetleges szövődményes légzészavarral járó diabéteszes ketoacidózis. Ez sürgős orvosi ellátást, kórházi kezelést igényel. Legsúlyosabb formáiban komatózus állapotba is vezethet.

* Másik hasonlóan súlyos szövődmény rosszul kontrollált cukorbetegség esetén a kórosan alacsony vércukor, a hypoglikémia. Enyhébb esetben figyelemzavar, látászavarok, hideg verítékezés, szapora szívdobogás, hányinger, száj körüli zsibbadás lehetnek a figyelmeztető tünetek. Súlyosabb esetben mélyülő tudatzavar, végül komatózus állapot alakulhat ki. Ez ugyancsak azonnali orvosi beavatkozást igényel. A gyakran fellépő, súlyos hipoglikémiák hosszú távon az idegrendszert károsítják, de aktuálisan akár (szerencsés esetben átmeneti) bénuláshoz is vezethetnek.

A lap terjedelmi korlátai nem teszik lehetővé, hogy bővebben kitérjek a diabétesz okozta szövődmények ennél szélesebb skálájára, de ez a néhány is elég arra, hogy érzékeltessem, mennyire fontos, hogy időben és komolyan odafigyeljünk ennek a betegségnek a kezdeti tüneteire és a kezelésére.

A céloom elsősorban a **figyelem felkeltése** volt arra, hogy mikor gondoljunk esetleges cukorbetegség fennállására, illetve a felfedezett cukorbetegség esetén a megfelelő életmód, mozgás, alkohol- és dohányzás-mentesség, jól összeállított, betartott étrend, rendszeres vércukor-önellenőrzés, megfelelő orvosi vizsgálatokon, konzultációkon való részvétel mellett hogyan próbáljuk megelőzni, csökkenteni az esetlegesen fellépő különféle szövődményeket.

Dr. Csík János százados
belgyógyász, diabetológus

Három perc, amit újabb születésnapként is ünnepelhetek

Számomra – és ezzel nem voltam egyedül – minden repülési nap felért egy ünnepi eseménnyel. 1971. szeptember 21-én azonban az eligazításon a szokásosnál is nagyobb örömmel hallgattam az éjszakai kiképzési feladatokat ismerető repülésvezető szavait. Közben a helyiség falán elhelyezett tervtáblán is láthattam, hogy ezúttal a 836-os Mi-8-as – amelynek én voltam a fedélzeti (hajózó) technikusa – fog elsőként felszállni, és utána annyi feladatot kap, hogy az éjfél befejezésig négy és fél órát fogok a levegőben tölteni. Amit annak köszönhettem, hogy a tehertérben elhelyezett ládákban két és fél tonna betondarab „képviselte” a majdan szállítható – akár huszonhét – utast, vagy közel három tonna hasznos terhet.

Ahogy közeledett a 18 órára tervezett első felszállás ideje, egyre izgatottabban és türelmetlenebbül vártam Raffai Mihály őrnagyot és másodpilótáját. Már besötétedett, elmúlt a betervezett felszállás ideje, de a pilóták nem jöttek. Közben felszállt a tervtábla szerint utánam következő második Mi-8-as, aztán a harmadik..., végül az ötödik is. Az elsőből így lettem hatodik – az utolsó –, de még mindig a földön. Szélcsendes, langyos nyárvégi este volt. A végtelen fekete égbolton, az egyre szaporodó csillagok apró fényei között időnként feltűntek a légtérben dübörgve köröző helikopterek rubinpirosan villogó jelzőfényei, a „majakok”, majd újra beleveszték a sötétségbe. Lenn, mint parányi földre költözött csillagok ragyogtak a gurulóutak és a felszállómező szegélylámpái.

Végül megtudtam, hogy Raffai őrnagy gépe a tervezettnél később tér vissza a szentkirályszabadjai repülőtérre, ezért az első feladatom elmarad. Azaz elbuktam egy órát. Semmit nem tehettem. Gondoltam, így is lesz még három és fél...

A karórám mutatói már fél nyolcat jeleztek, amikor a holdvilág fényénél a sötét háttérből kibontakozott a repülés-irányító épület felől közeledő két helikoptervezető jól ismert alakja. Szikora Miklós őrnagy gépparancsnok és Szabó Gábor őrnagy másodpilóta a jelentésem után az előírás szerint zseblámpával körüljárták, kívülről megnézték a forgószárnyast, majd a teher rögzítését is ellenőrizték. Mindent rendben találtak. Az „apa-kocsi” (akkumulátoros-indító gépjármű) már legalább tíz perce csatlakoztatva volt, a hozzám beosztott mechanikus sorkatona is éberen őrködött a tűzoltókészülék mögött. Amint elfoglaltuk helyünket a kabinban, kezembe vettem az olvasókártyát, és a fülkét megvilágító lámpa fényénél elkezdtem diktálni:

– Szélirány az indításhoz...

Minden előírt feladat végrehajtását, illetve ellenőrzését a személyzet illetékes tagja nyugtázata.

A 23. ponthoz érve, engedélyt kértem az indításra. Amint megkaptam, előrenyomtam a hajtóművek piros gázkarjait.

A kompresszorok felszívóttak, aztán morajlani kezdtek a hajtóművek, elindultak a forgószárnyak, és néhány másodperccel később már összefüggő síkot képeztek. A helikopter enyhén megremegett, és felharsant a számomra csodálatos dübörgés.

A működő hajtóműveknél újabb 13 pontot kellett teljesíteni, majd további 8-at, amikor jelenthettem:

– Felszálláshoz kész!

Szikora őrnagy engedélyt kért a toronytól a felszállásra. Azonnal megkapta. Maximálisra tekerte a gázkar fogantyúját, én pedig elindítottam a stopperórát.

A mintegy tizenegy tonnás forgószárnyas enyhén megremegett, és lomhán elszakadt a lebetonozott állóhelyétől.

A fényszórók ezüstös fénye szinte utcát vágott előttünk a sötétségbe. Balról és jobbról sárgásbarna vászonnal félig letakart, forgószárnyaikat hevederekkel rögzített Mi-8-asok szundítottak. Közöttük két, már üresen árválkodó, lebetonozott állóhely kínálta a repgép-szerű felszállás lehetőségét.

Emelkedni kezdtünk, s abban a pillanatban megfeledkeztem az elmaradt repülési feladatról, a közel egyórás kényszerű várakozásról, az arcomat és kezeimet támadó szúnyogokról. Mindarról ami nem tartozott hozzá a felszállást követő tennivalóimhoz. A vörös fényárban úszó műszereket fürkésztem, közben jelentettem:

– Nyomások, hőmérsékletek, fordulatszámok... rendben.

Három-négy méteren lehattunk, amikor a Mi-8-as orra lassan balra fordult, és gépünk enyhe köríven elindult felfelé, a szomszédos állóhelyen lenyűgözve alvó 130-as lajstromjelű Mi-8-as irányába! Nem értettem miért, hiszen előttünk még a repgép-szerű felszállásra is szabad utat biztosított a két üresen hagyott állóhely, mögöttük pedig csak felszállóbeton és a fűvel borított mező... Talán a repülésvezető adott utasítást erre a logikátlan manőverre?! Csupa fül lettem, hátha meghallom, mi hallatszik a rádióforgalomban. Azonban a négyszázhatvanhetest (Szikora őrnagyot) nem említették.

Visszatértem a műszerek ellenőrzésére, diktálására:

– Magasság nyolc..., sebesség tíz..., nyomások, hőmérsékletek, fordulatszámok... rendben.

Közben legalább hatvan fokra eltértünk az ideális iránytól. A fényszórók sugárkévében néhány méternyire alattunk, megpillantottam a 130-as gép hevesen bólogató rotorlapátjait. Felháborodtam, és dühösen belekiabáltam a fedélzeti mikrofonomba:

– Vigyázz! Megsérülhetnek a forgószárnyai...!

Szikora őrnagyot kedveltem, szívesen repültem vele, ezúttal mégis roppantul megharagudtam rá, amiért nem ügyelt jobban az útjába került helikopterre. Am sem a ő, sem a másodpilóta nem figyeltek rám. A rádió-magasság-mérő 13 métert mutatott. Emelkedtünk, fordultunk tovább...

A hajtóművek fűlsiketítő morajlásában nehezen kivehetően hallottam a repülést irányító tiszt utasításait:

– Négyszázhatvanhetes! Jobbra! Jobb lábbal lépjen be... Csűrjön jobbra!

A gépparancsnok lábát és a botkormány állását fürkészve a félhomályban is tisztán láttam, hogy tövig tapossa a jobb pedált, és teljes erővel jobbra nyomja a „botot”. Akkor miért fordul mégis balra a gépünk?! Ekkor felvillant a fejemben, hogy egy hete, amikor nappal üres tehertérrel repültünk a légtérben, megakadt a tekintetem a gépparancsnok lábán. Egyenesen repültünk, jobb lábával mégis szokatlanul előrenyomta a lábpedált... Volt vitorlázórepülőként arra gondoltam, valószínűleg az oldalszelet kompenzálja. Mivel nem az én kezemben volt a botkormány, nem tartottam gyanúsak. Pedig a szabadságom alatt a kecskeméti javító üzemben végrehajtott első 100 órás időszakos karbantartás előtt ilyen furcsaság nem keltette fel a figyelmem...

Hús-huszonhárom méteren és a felszállóbeton felett voltunk, de már 180 fokkal eltérve a startolás irányától. Velünk szemben hatalmas fénysugarat tolvá maga előtt, repgép-szerű leszállásban lévő Mi-8-as közeledett...

Ekkor már hol a műszereket, hol a két helikoptervezető félhomályba burkolódzó arcát, mozdulataikat, a fülhallgatóból kivehető hangokat figyeltem.

Végre tisztán hallottam Szikora őrnagy repülésvezetőnek kiabált dühös szavait:

– Teljesen jobbra csűrtem! Ütközésig beléptem, de nem áll meg!

Mielőtt a toronyból bármit válaszolhattak volna, Szabó őrnagy is megerősítette a gépparancsnok szavait:

– Teljes a jobb láb és a csűrő!

Igazuk volt. Mindketten a botkormányt markolták, és jobbra nyomták. Gépünk azonban jobbra dőlve is tovább fordult balra! Már nem haragudtam Miklósrá. Nagyon komoly probléma van a kormánysszervekkel, vagy valami mással!... De hol a hiba?! Több száz levegőben töltött óra után egy futó pillantás is elég lett volna, hogy kiszűrjam, melyik műszer, berendezés jelez rendellenességet, de most bármelyiket vallattam, csak azt jelenthettem a gépparancsnoknak: „nyomások, hőmérsékletek, fordulatok rendben”! Talán a súly! Lehet, hogy elszabadultak a betondarabokkal teli ládák?! Pedig a segítőmmel együtt nagyon odafigyeltünk a ládák súlypont szerinti elhelyezésére, rögzítésére, a betondarabok súlyának ellenőrzésére, berakodására! Azért is fokozottan, mert először kaptam ilyen terheléses feladatot...

Már éppen engedélyt akartam kérni a parancsnoktól, amikor Szikora őrnagy a fedélzeti rádióon utasított:

– Péter! Nézd meg, nem mozdultak-e el a ládák?!

Felugrottam, felkapcsoltam a teherter világítását, és a kékesfehér fényben körbejártam a két faládát. Minden a helyén volt, a rögzítő acélsodronyok is épek, feszesek. Semmi problémát nem találtam! Határozottan jelentettem:

– A teher elhelyezése, rögzítése rendben! Ládák a helyükön, a kötelek feszesek... Üzemeltetési szempontból semmi problémát nem találok!

Kissé megnyugodtam, visszanyertem az önbizalmam. Arra törekedtem, miközben folyamatosan ellenőrzöm a rám tartozó műszereket és berendezéseket, a rádiózás szüneteiben erről megnyugtatóként tájékoztassam a pilótáimat is.

Ilyenkor Szikora őrnagy biccentett, röviden egy „kösz” szóval nyugtázta, hogy a hajtóművekkel és az egyéb berendezésekkel nincs probléma. Csak a kormánysszervekkel..., de azokkal nagyon!

Amikor úgy tűnt, hogy egyenesben marad a gépünk, makacsul, szinte vicсорogva mondta maga elé:

– Na, na, most megfoglak te nyavalyás... Már nem engedlek ki a kezemből!”

Vége! Felsőhajtottam, mégisincs komolyabb baj, mehetünk tovább. Reménykedtem, hogy végül megrepüljük ezt az egyórás feladatot, aztán a többi is...

Am alighogy bizakodni kezdtem, a helikopter már a századunk utolsó állóhelyén parkoló Mi-8-as felett ismét balra perdült. A magasságmérő 24 métert jelzett. Lenéztem, és a fényszóró földre vetődő tompa fényénél megláttam, amint gépünk forgószeleként kavarja alattunk a sötétbarna port és a száraz fűszálakat, leveleket. A homályos kavargásból pedig kirajzolódott egy ebihal formájú tömeg.

– A kilencszázhuszonhetes! – kiáltottam a mikrofonba és rámutattam a vadul örvénylő levél és portölcsérből előbukkanó helikopterre.

Am a két pilóta közös erővel sem tudta feljebb emelni a gépet, pedig mindkét hajtómű maximális fordulaton dolgozott. Az éterben megszűnt a rádióforgalmazás. Mindenki a 836-osra figyelt, csupán a repülésvezető és Szikora őrnagy hangját lehetett hallani. A fejhallgatómon már tisztán hallottam Bakó János őrnagy szavait:

– Szép nyugodtan előre a botot. Szálljon le ebbe az irányba...

Gépünk látszólag engedelmeskedett az elsőpilóta akaratának, de amint megközelítettük a földet, megvadult. Élesen balra fordult, és hosztengelyével 30-40 fokos szögben előrebukva robogott tovább. Ebben a helyzetében a kabinból előre tekintve csak lefelé láttam. Gépünk orra egy-másfél méterre lehetett a zöldellő talajtól. A fényszórók erős sugarában még a megsárgult és élénkzöld fűszálakat is meg lehetett különböztetni. Később megtudtam, hogy ez nem érzéki csalódás, hanem a valóságos helyzetünk volt. Szerencsénkre talán néhány másodpercig tartott ez az állapot, mert mielőtt nekirohantunk volna valamelyik, állóhelyén sötétben pihenő Mi-8-asnak, gépünk hirtelen felugrott, és már nyolc-tíz méteres magasságban vágattunk a lerögzített forgószárnyak és égnek meredő faroklégcsavarok felett. Ekkor érezkeltem igazán, hogy miközben balra megyünk, a forgószárny síkja jobbra dőlve pörög, és a műhorizont is ezt jelzi. Ráadásul újra az állóhelyeken lenyűgözött gépek között vagyunk! A biztonságos leszállás reménye egyelőre szertefoszlott. A két hajtómű harsány morajlása is jelezte, hogy teljes erővel dolgoznak, de valamilyen okból nem tudtunk elmenekülni a még tíz letakart, lenyűgözött helikopterrel megtűzdelt területről. A Mi-8-asunk egész testében rázkódni kezdett a gigászi erőfeszítéstől, ezért a műszerek vörös fényű mutatóit, jelöléseit sem volt egyszerű leolvasni. Nem tehettem mást, folyamatosan diktáltam: nyomások, hőmérsékletek, fordulatok rendben!

A hajtóművek fültépő zúgásától semmit sem hallottam a rádióforgalmazásból, csak Szikora őrnagy arcára tekintve láttam, hogy mozog a szája, tehát beszél a toronnyal.

Megijedni nem volt időnk, mert mire a tudatunkig eljutott a néhány tizedmásodpercre felvillanó látvány, túl voltunk az összeütközés közvetlen veszélyén, és már ott volt az újabb. Elmondhatom, egyikünk sem esett pánikba. Mindenki tette a dolgát, már amit tehetett. A későbbiekben hasonló esetekről beszélve, mindig megjegyeztem: aki ilyen helyzetekben azzal foglalkozik, hogy most meg fog halni, az nagy eséllyel meg is hal. Szerintem számos esetben – korábban és a későbbiekben is – azért maradtam életben, mert azonnal arra tudtam koncentrálni: mit tehetek, amíg élek! Mert a szerencsének is szüksége van segítségre.

Azokban a percekben fel sem villant gondolataimban, de éppen egy esztendeje – szeptember 10-én – már átéltem hasonlóan izgalmas percek. Szintén ezzel a Mi-8-assal történt meg, hogy először hibásodott meg egy gépünk a levegőben. Am az teljesen más szituáció volt!

Akkor a bal hajtóműnél eltört a teljesítmény-szinkronizátor (RO-40) tengelye. Aznap is éjszakai repülésen vettem részt, de kétórás útvonalról visszatérve, és már a szenkirályszabadjai repülőtér „sarkán”, a harmadik forduló előtt, 120 méteren. Azt a szintén halálközeli érzést kiváltó néhány percet sem felejttem el, melynek végén sikerült szabályosan leszállnunk a reptér betonjára. Most is, mint akkor, a halálnál jobban aggasztott, ha utólag mégis kiderül, hogy az én hibámból történt ez az esemény, akkor meg leszek fenytve...

Bevonulásom előtt öt évig repültem vitorlázórepülőgépekkel, de csak egy esetet hallottam, amikor a kormányok ellentétesen működtek. A kivizsgálásnál aztán kiderült, hogy a kormány szerveket fordítva kötötték be...

Mindez azonban most eszembe sem jutott, hiszen minden idegszámmal a műszerekre, a feladataimra koncentráltam.

Amikor már úgy éreztem, hogy legalább 15–20 perce tart ez az érthetetlen forgolódás, a reflektor fénye megállt egy ponton. A 130-as Mi-8-as oldalán.

Ma is tisztán látom azt a pillanatot. Mintha elnémult volna minden körülöttem, nem hallottam a hajtóművek morajlását, csak a rohamosan közeledő másik helikopter fákózzöld oldalát, kerek ablakain fényszóróknál néhány méteres átmérőjű, fehéren fénylőn közeledő kört láttam, és a kabinunk elején az ablakokat összetartó fém rácsokat. Mintha megállt volna az idő. Az összeütközés, a végzetes katasztrófa elkerülhetetlennek látszott. Az irányítótoronyban mintha felkiáltott volna valaki: „Kész! Végük van!...” Utána folytatódott a süket csend.

Tárgyilagosan megállapítottam, hogy az életem itt most véget ér. Becsapódunk a 130-as oldalába, én nem vagyok bekötve, előre fogok repülni és csak egy nagy ütést érzek a fejemen, talán a mellkasomon is, aztán már semmit nem érzek... Anikó, akit éppen egy hónapja ismertem meg, nagyon kedves, aranyos lány, biztosan talál magának másik párt. A szüleimet és a bátyámat sajnálom, nagyon hiányozni fogok nekik, de nem tehetek semmit...

Nem volt időm tovább folytatni a gondolataimat, mert a 836-os hirtelen sarkon fordult. Láttam, amint a forgószárnyunk kontúrfénnyel jelzett síkja alig fél méternyire alácsap a 130-as Mi-8-as legközelebbi forgószárnyát rögzítő vörösbarna heveder alá. A következő pillanatban pedig már 90 fokra balra pördültünk. Még fellélegezni sem volt időm, balról egy másik lenyűgözött helikopter faroklégcsavarja villant elénk a holdfényben. A következő másodpercen viszont már azt is láttam, amint a forgószárnyunk kontúrja mértani pontossággal áthalad a faroklégcsavar 90 fokos szögben jobbra dőlt V-betűként kiálló lapátjai között. Csoda történt! Tovább emelkedtünk. Ismét 12–14 méter magasan, balra forogva.

Mégis arra gondoltam: lehet, hogy mégsem dobjuk fel a bakancsot? Az utóbbi években nem egyszer előfordult, hogy álomban nagyon nyomasztó, életveszélyes helyzetbe kerültem, de legtöbbször még álomban rájöttem, hogy ezt csak álmodom, és valóban – felébredtem.

Mindez tizedmásodpercekre futott át a fejemben. Ez nem álom! Most nem fogok felébredni! A fényszórók ezüstös csápjai hol valamelyik leponyvázott gép orrát, törzsét, faroklégcsavarját, hol az alig egy órája megüresedett állóhelyek szélén pihenő szürke fémlétrákat, magányos tűzoltópalackokat simították végig, s olykor néhány pillanatra láthatunk apró zöld helyeket is.

A stopperórára nézve nagyon meglepődtem. A vörösen izzó nagymutató még csupán a harmadik perc vége felé baktatott. Nekem pedig úgy tűnt, mintha örökkévalóság óta keringtünk volna ég és föld között. Nem értettem. Talán közben megállt... – gondoltam. Szikora őrnagy ismét közölt valamit a repülésvezetővel, de nem értettem a nagy zajban. Folytattam a műszerek ellenőrzését, közben oda-oda néztem a teherterben lerögzített ládákra. Továbbra sem láttam semmi rendkívüli dolgot.

Leírtunk egy újabb kört az állóhelyek felett, amikor én is tisztán hallottam a rádióan érkezett újabb parancsot:

– Gázt le! Most!

A gépparancsnok automatikusan cselekedett. A rádiómagasságmérő 14 métert mutatott, amikor elhalkult a hajtóművek dübörgése, s az előbb még szabólatlanul forgolódó gépünk szelíd galambként, egyenesen siklott a 836-os hatszögű betonja felett a megüresedett állóhelyek felé. Ekkor döbbszentem rá, milyen nagy szerencsénk volt, hogy elmaradt az első repülési feladatom. Mint később kiderült, még nagyobb szerencse(?) lett volna, ha fel sem

szállunk, amikor a gépparancsnok észrevette, hogy a helikopterünk nem arra indul, amerre ő akarja vezetni.

Miközben szinte alapgázon közeledtünk a második üresen maradt állóhely irányába, láttam, hogy ezzel a siklószöggel nagy valószínűséggel gépünk főfutói szétapadnak a harmadik parlagon hagyott állóhely szélén fekvő fém szerelőlétrát, ezért belekialtottam a mikrofonba:

– Vigyázz! Összetöröd a létrát!

Nem a figyelmeztetésem hatására, de néhány méterre a létra mögött, félig az üres állóhely közepe táján értek talajt a főfutó kerekerei.

Fellélegezhettünk. Vége lett a rémálomnak! Amint leállítottam a hajtóműveket, izgatottan hátrarohantam a teherterbe. Körbejártam a betonarabokkal teli ládákat, egyenként ellenőriztem a súlypontnak megfelelő elhelyezését, a rögzítésük szabályosságát, de nem találtam semmi rendellenességet. Ettől megnyugodtam. Elindultam a kijárat ajtó felé, de mielőtt kinyitottam az ajtót, egy pillanatra megálltam és mély lélegzetet vettem. Arra gondoltam, akik elsőként érnek a gépemhez, és meglátnak, arra számítanak, hogy sápadtan, reszkette fogok kilépni az ajtón. Ennek tehát halvány látszatát sem szabad mutatnom! Kitétem a lépcsőt, és amikor a földi kiszolgáló csapat odaért, nyugodtan mosolyogva néztem a látottaktól sápadt arcú döbbszentekre, tiszteljesekre.

Nem értették, csodálkoztak, hogy egy ilyen rémisztító helyzet után nem reszketek, nem kapkodok levegő után. Gyanakodva meg is kérdezték:

– Mi van veled? Nem is voltál beszarva?!

– Miért lennék? Örülök, hogy épségben megúsztuk, és még a létrát sem törtük össze.

Utána jó ideig emlegették az alakulatnál, hogy ebben a kritikus repülési helyzetben ha mindhárman meghalunk és akár öt Mi-8-as összetörik, üzemképtelenné válik, az is benne volt a „pakliban”. Mert a toronyból rendkívül rémisztó volt a látvány. Csupán azt nem akartam elhinni, hogy tényleg csupán három percet voltunk a levegőben, amikor én azt legalább fél órának éreztem.

Azonban nem sokáig volt kedvem mosolyogni! Számomra befejeződött a repülési nap, pedig felajánlottam, hogy egy másik géppel szívesen folytatnám! Azonnal elkérték a 836-os okmányait, elkezdődött a kivizsgálás. Ellenőrizték a ládák elhelyezését, rögzítését, lemérték a berakott súlyt (2500 kg helyett csak 2355 kg volt), majd elözetesen megállapították, hogy mindent szabályosan csináltam. Reggel majd a hangárban folytatódik az alapos hibafeltárás. A rémeste azonban nem ért véget. Az egyik idős tiszt figyelmeztetett: másnap reggel be kell mutatnom a teher elhelyezésének súlypontszámítását. Amit viszont eddig senki nem csinált, de kéni fogják! Nincs minta!

Késő este, 23 órakor jutottam „haza” a nőtlen tiszt szallóra. Szerencsémre magammal hoztam Veszprémbe a fontosabb főiskolai jegyzeteimet. Hajnal öt óráig küzdöttem a számításokkal, rajzokkal, de végül megoldottam a feladatot – amit a „fenti” bizottság tagjai jónak minősítettek!

A hangárban három napig vizsgálták a gépem, míg végül kiderítették, hogy Kecskeméten a 100 órás időszakos karbantartásnál – amit most csináltak először – az orosz nyelvű utasítás téves fordítása miatt, hibásan állították be a faroklégcsavar vezérlését. Ami a Mi-8-as üres teherterénél még nem okozott különösebb gondot, de a maximális közeli teherrel már nem volt elég a forgószárny reaktív nyomatékának kiegyenlítéséhez.

Az eset kivizsgálása után több idős hajózástiszt vidáman megveregette a vállam, és azt mondták: vedd úgy, hogy újra megszületted, mert ez is egy születésnap. Fél évszázad telt el azóta. Közben voltak újabb „születésnapjaim”, amelyeket szintén nem felejték el. Talán ezért is öregszem lassabban másoknál...

Büki Péter ny. alezredes
Repülő és légvédelmi tagozat

Éjjeli karambol a Dunán

1957-ben felvételiztem a Színművészeti Főiskolára. Mivel a felkészítóm, Nagy Attila színművész akkor már megkapta a maga hat és fél évét mint ellenforradalmár, nem léphettem bizakodva a háromfős bizottság elé. Amely percek alatt egy vizsgáztatóra fogyatkozott, mert a másik kettő kiment a teremből. Aki maradt, formálisan, tessék-lássék tekintettel két sort meghallgatott az általam szavalni kezdett versből, majd eltanácsolt. Beláttam, a színészi pályafutásom megpecsételődött. Ezt követően jelentkeztem a MAHART-hoz matróznak. Ott már sikerrel jártam, 1957. április 9-én felvettek.

Csodálatos csillagfényes nyári éjszaka volt. Hat hadihajó sorakozott egymás mellett, középen a lakóhajó. A másik hat hajót alattuk kötötték ki. Éjfél után a lakóhajón elsundítottam ruhástól, pisztolyostól.

Hatalmas hullámszóra ébredtem! Kifutottam a partra.

A látvány megdöbbentett. A Dunaj (ez egy új ukrán hajó volt) a jelzőfények ellenére, völgyemenetben nem csökkentette a sebességét, és az alsó két hajót leszakította a sorról, majd tovább sodorta a néhány kilométerre lévő kőgát felé. Tizenhat ember

aludt a fedélzeten...

Az egyik örömet a fedélzetre rendeltem, majd a fegyveremtől, cipőmtől, nadrágomtól megszabadulva, beugrottam a folyóba, és teljes erőmmel elkezdtem úszni az elszabadult hajók után.

Utolérve a hátsót, nagy nehezen felkapaszkodtam a fedélzetre. Beindítottam a motorokat, és a gát előtt elkanyarodva – közel volt a kormány – megmentettem az egymáshoz kapcsolt hajókon alvókat.

Közben az öröm felkeltette a kikötőben pihenő legénységet, tisztet, akik a parton tapssal és hurrázással fogadták a sikeres mentési műveletet.

Az AN 2-es aknásznaszád fedélzetén 1959-ben

Az első este Kalocsa hajóállomás (akkor még volt) fölött néhány száz méterre, egy kellemes homokos részen tizenkét naszáddal és egy lakóhajóval megszálltuk a partot. A hajómmal én kaptam a kikötőügyeletet. A legénységem járőrszolgálatot hajtott végre, én a lakóhajón voltam szolgálatban mint kikötőügyeletes. Az este 10 órai takarodó után felkapcsoltuk az éjjeli helyzetlámpákat, amik a kikötött hajók pozícióját jelezték az elhaladó hajóknak, és akiknek csökkenteniük kellett a sebességüket a hullámszórakozás csillapítása érdekében.

AN 2-es típusú aknásznaszád 60 év múlva a parton

Tettemért három nap rendkívüli szabadságot kaptam. Távollétem idejére kormányosom vette át a parancsnokságot. Váratlan hazaérkezésemmel nagy örömet okoztam az egyhetes feleségemnek, aki nem remélte, hogy ilyen hamar újra láthat. Rendkívüli szabadságomról visszatérve, Mohácson csatlakoztam az egységhez.

Bár eltanácsoltak a Színművészeti Főiskolától, a későbbiekben mégis szerződöttem színművész lettem. Mostanában a BPNYKLUB oszlopos tagjaként az ünnepi eseményeken verseket mondok.

Pallos Emil ny. őrmester

Hadihajós tagozat

A HOKOSZ Krónikában lehetőségeinkhez mérten továbbra is szívesen helyt adunk a honvédséggel kapcsolatos személyes történeteknek. Ilyenek lehetnek: „Katonai szolgálatom legizgalmasabb epizódja”, „Életem legboldogabb napja”, „Egy életre tanultam belőle” ...

Bemutatkozik Tisztartó Edit festő

Minden ember életének meghatározó korszaka a gyermekkor. Nálam biztosan. Gyermekkorom legnagyobb részét a nagymamámmal töltöttem, akinek folyamatos jelenléte, gondos oktatása, értelmi szintem szerinti tanítása rendkívül hasznomra volt, és egész életemre kihatott, mondhatom, hogy meghatározóvá vált.

Vele ugyanis állandóan rajzoltunk. Megtanította hogyan kell megfigyelni a növényeket, virágokat, és én lerajzoltam azokat.

Amikor első osztályos lettem, kaptam egy rajzházifeladatot. Amit olyan jól sikerült teljesítenem, hogy ez rögtön előidézte az első művészi kudarcomat is, mivel a tanító néni nem hitte el, hogy a beadott rajzot én készítettem! Először nem is értettem, miért nem hiszi el...? Ez az emlék örökre beégett a tudatomba, végigkísért az életemen, és egészen maig bennem maradt.

Múltak az évek, én nőttem, fejlődtem. Sokat rajzoltam, gyurmából kis szobrokat készítettem. Emellett rengeteget olvastam, mert ez volt az a másik dolog, ami érdekelt. Egész sorozatokat olvastam végig édesapám könyvtárából, mint például: Jókai, Arany, Shakespeare és a többi klasszikus. Olyan kiváló magyartanárnom volt, aki egyénenként is foglalkozott a diákjaival, ezért vele sokat beszélgettünk irodalomról, művészetekről.

Sajnos a tanulást – családi okok miatt – abba kellett hagynom. Sebtében elvégeztem egy gyors- és gépirótanfolyamot, hogy dolgozni mehessek, mert a családnak szüksége volt az én keresetemre is. Korán, 16 éves koromban feleségül kért egy frissen avatott tiszt (alhadnagy), és a szüleim hozzáadtak. Ekkor és így kerültem először kapcsolatba a honvédséggel.

Később sem távolodtam el a művészetektől, és ha volt egy kis időm, rögtön a kezembe vettem a ceruzát. A férjem mellett természetes volt, hogy a honvédséghez menjek dolgozni. Mint műszaki rajzoló, a munkámhoz szükség volt a pontos, precíz rajzolásra, ezért el kellett végeznem egy gépészeti műszakirajz-tanfolyamot.

Az érdeklődésem továbbra is folytonosan a művészetek felé irányított. Ebben az időben indult a budapesti Tiszti Házban egy művészi rajzot oktató tanfolyam. Beiratkoztam, és kitűnő művésztanárok irányításával tanulhattam a szakmát, mint például *Somogyi János* Munkácsy Mihály-díjas festőművész. A tanfolyam végén kiállítás volt a munkáinkból. Itt is értek sikerek, mert a kiállítás végén örülhettem annak, hogy a hadsereg újságja négy munkámat is kiemelten dicsérte.

Eközben ismét, különböző családi, meg egyéb okok miatt is, hosszabb ideig nem volt lehetőségem rajzolni, festéssel foglalkozni. Ugyanis áthelyeztek egy új és kellemes közösségbe, a honvédség Haditechnikai Intézetéhez. Itt alkalmam nyílt az addig készített munkáimból kis kamarakiállítást nyitni. Sőt, a munkatársaim felkértek arra, hogy az érdeklődőknek,

tartsak előadást a képzőművészetek különféle irányzatairól, mint például: realizmus, impresszionizmus, kubizmus stb.

Egy újabb áthelyezés következtében a Katonai Feldehívó Hivatal Iskolaparancsnokságára kerültem.

Itt a művelt és jószándékú munkahelyi vezetőm az érettségi bizonyítvány megszerzésére készítetett. Iskolám, a Baár–Madas

Református Gimnázium emelt szintű oktatása, magas követelménytámasztása jó ajánlólevél volt ahhoz, hogy tovább folytathassam a tanulást és érettségim szerezsek.

Ezek után újabb munkahelyre kerültem, a Pannónia Filmstúdióba. Itt megismerhettem egy másik művészeti ágat, és belekóstoltam a filmgyártásba, szinkronizálásba. Ez nagyon izgalmas és érdekes munka volt, s szerettem volna ezt a területet jobban, mélyebben megismerni.

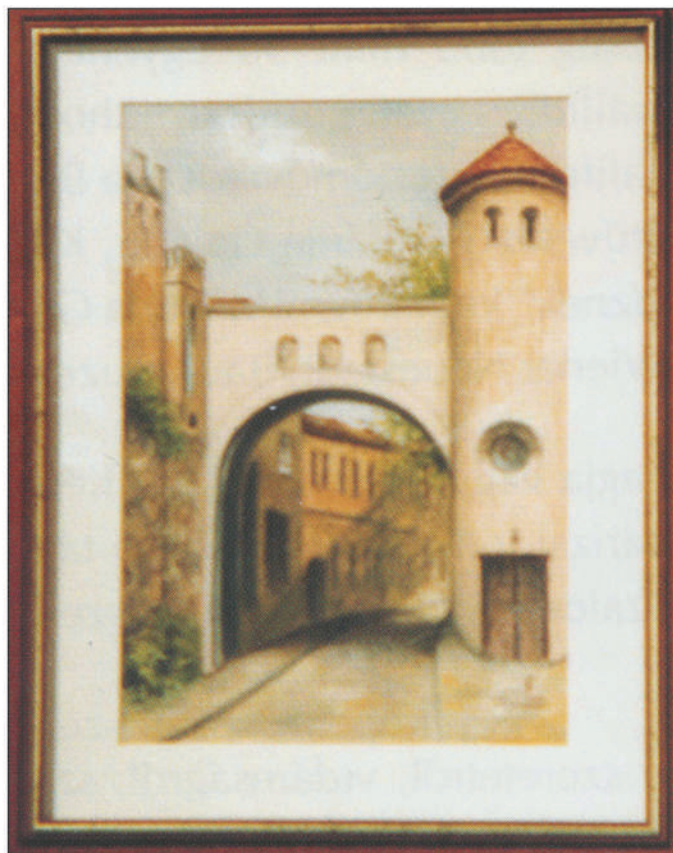
A honvédségnek végzett munkák, feladatok lefoglaltak, a filmgyári munka is nagy figyelmet igényelt, és sok fáradtsággal járt. Ebben az időben csak néha volt lehetőségem festeni. Mégis ha alkalmam nyílt rá, akkor különböző kiállításokra jártam bemutatni alkotásaimat. Így kerültem kapcsolatba a Művészetbarátok Egyesületével. Hívtak maguk közé, és a meglévő munkáimból egy kis tárlatot is rendeztek.

1974-ben új munkahelyre vezényeltek, a Magyar Honvédelmi Szövetséghez, ahol egy sportfilmkészítő csoportot kellett létrehozni és vezetni. Ez a munka továbblépésre serkentetett, és továbbtanulási lehetőséget is teremtett.

Az MHSZ időt és lehetőséget biztosított a továbbtanulásomra. Reggel 8 órától elméleti oktatás volt, délután 2-ig. Ebéd és egyéni tanulást követően délután 4 órától éjfélig, hajnalig a filmgyártási folyamatok valóságos tanulmányozása, megismerése, gyakorlása folyt a Magyar Televízió székházában. A nem ritkán 24 órás tanulással a Képzőművészeti Főiskola Filmgyártásvezető szakának három éves tanyagát sajátítottuk el. Ebben az időben a munkám miatt sokat kellett utaznom, s ha valami szép táj vagy látvány megfogott, gyorsan készítettem róla egy vázlatot.

Ezután jelentkeztem felvételre a Képzőművészeti Főiskola nappali tagozatára. A hetekig tartó felvételin a három tárgyból csak kettőn feleltem meg, így nem vettek fel. Mivel a filmes munkámban egyébként sikeres voltam, így nem okozott nagy csalódást, hogy nem sikerült a felvételem. Ekkor már több önálló munkám is volt, és magamat menedzselve 1990-ben a Stefánia Palotában *P. Baranyai Stefánia* szobrászművésszel közös kiállítást szerveztem.

A Sportfilmes csoport létrehozását követően, egymás után készültek a kezem alatt a filmek (különböző rendezvényekről, híradókról). A honvédséggel azonban ekkor sem szűnt meg a kapcsolatom. Rövidfilmeket készítettem többek között *Bessenyei Péterrel* a műrepülő világbajnokságról, a modellezésről, a bűvárokról, az űrhajózásról *Farkas Bertalannal* és több 10-15 perces bemutatkozó kisfilmet az MHSZ tevékenységéről. Ezek az alkotások a televízióban, a mozikban voltak láthatóak, de különböző fesztiválokon is bemutatták, mint például Kijevben vagy a Sportfilm Fesztiválon. A filmes munka nemcsak szellemileg tette teljessé az életemet, hanem lehetőségem nyílt Magyarországot bejárni, és eljuthattam több külföldi országba is. Filmes munkáim rövid munkaközi szüneteiben is rajzoltam vagy vázlatokat készítettem.

Hősök kapuja (pasztell)

A későbbiekben feladatomná vált különböző filmekhez tervek készíteni, rendezőt választani, a felvételeket figyelemmel kísérni, az elő- és utómunkálatokat ellenőrizni, gyakorlatilag mindent az elképzeléstől, egészen a dobozba kerülésig. Tevékenységünk fő célja a fiatalok – játékosan, szórakoztatva – honvédelemre nevelése volt. Ezek a filmek ma a Magyar Filmarchívumban megtalálhatók.

Az MHSZ megszűnésével korendegményes nyugdíjba helyeztek. A férjem, aki ekkor már súlyos beteg volt (kórházi kezelések és műtétek során esett át), a gondok és problémák mellett pihenést jelentett a festés. Azt festettem amire vágytam: békesség, derű, és az élet szépségei. Sok kiállítási lehetőségem volt, és munkáimból külföldi bemutatókra is jutott.

Tagja lettem az Országos Képző- és Iparművész Társaságnak, ami az amatőr festők és művészek – jelenleg is hivatalosan elfogadott – államilag támogatott egyesülete. Mára, idős koromra az egyik fő örömforrásom a festés. Napjainkban már csak ezzel foglalkozom, és kiállításokra készülök, járok. Egyik munkám országos díjat is kapott. Immár ötödik alkalommal adott lehetőséget a Stefánia Palota önálló kiállításra, évente pedig a többi, honvédségi nyugdíjas társammal veszek részt közös kiállításon.

Férjem 2016-ban történt elhalálása után, már nem tervezek önálló tárlatot, hanem jó barátaimmal közösen, örömmel veszek részt kiállításokon, amelyeket az MH Budapesti Nyugállományúak Klubja szervez, és a Stefánia Palota vezetése évente lehetőséget biztosít számunkra. Köszönet érte, érezzük a megbecsülést!

Ha a festőtevékenységem, alkotásaim örömet szereznek a nézőiknek, és ha a képeim szeretetről, vidámságról, békességről, az élet szépségeiről szólnak hozzájuk, már elértem a célokat, s ezt sikernek könyvelem el.

A BPNYKLUB 2022. december 1. – 2023. február 4. között elhunyt tagjai

1. Komor Attila ny. ezredes (Pénzügyi tagozat) elhunyt 2022. december 15-én 74 évesen,
2. Nagy István ny. alezredes (Repülő és légvédelmi tagozat) elhunyt 2022. december 16-án 87 évesen,
3. Soós Istvánné családtag (Repülő és légvédelmi tagozat) elhunyt 2022. decemberében 91 évesen,
3. Semsei László ny. alezredes (Hadihajós tagozat) elhunyt 2023. január 4-én 82 évesen,
4. Dióslaki Pál ny. alezredes (Repülő és légvédelmi tagozat) elhunyt 2023. január 7-én 95 évesen,
5. Urbán István ny. őrnagy (Repülő és légvédelmi tagozat) elhunyt 2023. február 4-én 75 évesen.

A HOKOSZ tagszervezetei 2022. december 1. – 2023. január 30. között elhunyt tagjai

Ezekről a szervezetekről nem kaptunk szomorú híreket.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

Megemlékezések – koszorúzások

Gidófalvy Lajos posztumusz ezredesre emlékeztek

Sokéves hagyományainkhoz híven, január 7-én 11 órai kezdettel ismét elhelyeztük a tisztelet és emlékezés koszorúit **Gidófalvy Lajos** posztumusz ezredes II. világháborús hős Budapesten, a XIII. kerületben – róla elnevezett lakótelepen – állított emléktáblájánál. A Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület képviselőjében **Tóth Sándor Gábor** ny. ezredes az egyesület elnöke, **Pantyí György** ny. alezredes az egyesület alelnöke és **Csomós Lajos** ny. vezérőrnagy a felügyelő bizottság elnöke helyezte el a koszorút.

Az ünnepséget megnyitotta és megemlékező beszédet mondott **Erdős László** ny. ezredes. A megemlékezés a Szózat és a Takarodó meghallgatásával zárult.

Szegedi Lajos ny. főhadnagy
a TÉBE elnökségi tagja

A Honvédségi Nyugdíjas Klubok Országos Szövetsége és az MH Budapesti Nyugállományúak Klubja kiadványa

A kiadó címe: 1143 Budapest, Stefánia út 34.

ISSN 2786-4448

Felelős kiadó: Domine János ny. dandártábornok

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Keszthelyi Gyula ny. dandártábornok

Felelős szerkesztő: Büki Péter ny. alezredes e-mail: hokosz.kronika@gmail.com, telefon: 06(1)262-4254

Szerkesztőbizottság tagjai: Kota Ágnes ny. alezredes (olvasószerkesztő), dr. Gruber Nándor ny. dandártábornok,

Hárai Tibor, Kolossváry Miklós ny. alezredes, Kulcsár István ny. ezredes, Szabó Béla ny. alezredes

Nyomdai kivitelezés: HM Zrínyi Nonprofit Kft.

Pártpolitikai tartalmú írásoknak – Alapszabályunkkal összhangban – nem áll módunkban helyet adni.

A beküldött cikkeket, tudósításokat szerkesztett formában közöljük.

Csak a lapunknak szánt írásokat, fotókat vesszük számításba, másodközlést sem végzünk.

Kéziratokat, fotókat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

STEFÁNIA PALOTA- HONVÉD KULTURÁLIS KÖZPONT

TERVEZETT MÁRCIUS-ÁPRILISI HAVI PROGRAMJAINK:

2023. március 6. hétfő 17.30
BIZTONSÁGPOLITIKAI ELŐADÁS

Jóvárt Krisztián:

Az Orosz-Ukrán háború 1 éve és tapasztalatai

Helyszín: Pódium bár A belépés díjtalan!

2023. március 8. szerda
NŐNAPI VACSORAEEST

Gáspár Károly jazz zongorista

Helyszín: Regiment étterem Belépő: 6300 Ft

2023. március 9. csütörtök 17 óra
**KISS KÁROLY HADTUDOMÁNYI KLUB
MINDENKI HADTUDOMÁNYA**

Kozma Klementina (NKE HDI):

Románia biztonság- és védelempolitikája

Helyszín: Pódium Bár A belépés díjtalan!

2023. március 13. hétfő 18 óra
IRODALMI KÖR – Petőfi 200

"Fürdik a holdvilág az ég tengerében."

Helyszín: Pódium bár A belépés díjtalan!

2023. március 21. kedd 10.30
**Gondtalan órák – TOBORZÓ
In memoriam Cseh Tamás**

Helyszín: Színházterem

A Petőfi év alkalmából, ez az előadás rendhagyó módon

INGYENES, de 0 Ft-os jegy megváltása szükséges.

Délután zenél a Pódium bárban a Sétahajó Zenekar/Belépő: 700 Ft

2023. március 22. szerda 18 óra

UTAZÁS A FÖLD KÖRÜL – turisztikai előadássorozat

Úticélunk: MADEIRA

Helyszín: Gobelln terem

A BELÉPÉS INGYENES, de regisztrációhoz kötött.

2023. március 23. csütörtök 19 óra

BOEING, BOEING - vigjáték két felvonásban

Helyszín: Színházterem Belépő: 4700 Ft, VIP belépő: 5900 Ft

2023. március 30. csütörtök 18:30

MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár,

32. Nemzeti Honvéd Diszegység, Budapesti Helyőrség

Zenekarának koncertje.

Helyszín: Színházterem

2023. április 13. csütörtök 17 óra

KISS KÁROLY HADTUDOMÁNYI KLUB

MINDENKI HADTUDOMÁNYA

Dr. Harangozó Dániel, Külügyi és Külgazdasági Intézet:

Horvátország biztonság- és védelempolitikája

Helyszín: Pódium bár

A belépés díjtalan!

2023. április 17. hétfő 14 óra

CSENDÜL A NÓTA

Helyszín: Színházterem

2023. április 17. hétfő 17.30

BIZTONSÁGPOLITIKAI ELŐADÁS

Csiki Varga Tamás:

Európai haderőreformok és védelempolitika

Helyszín: Pódium bár

A belépés díjtalan!

2023. április 18. kedd 17 óra

MAP- MINDEN AMI PSZICHOLÓGIA

-Térkép a lélek útvesztőjéhez-

Helyszín: Pódium bár

Belépő: 1000 Ft

2023. április 19. szerda 18 óra

UTAZÁS A FÖLD KÖRÜL

turisztikai előadássorozat

Helyszín: Pódium bár A belépés díjtalan!

2023. április 22. szombat 19 óra

KLUBKONCERT

LATIN VARÁZS KONCERT

Helyszín: Pódium bár

Belépő: 3200Ft

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK ÉS JEGYÁRAK:

www.bphkk.hu

www.facebook.com/honvedkulturaliskozpont

A MŰSORVÁLTOZÁS JOGÁT FENNTARTJUK!

MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár

1143 Budapest, Stefánia út 34-36. • Tel.: 06 1 383-4958 | www.bphkk.hu • www.jegymester.hu

MEGJELENT!

Zrínyi Kiadó

HM Zrínyi Nonprofit Kft.

Könyv- és Térképbolt

1024 Budapest

Fillér utca 14.

NYITVATARTÁS:

hétfő - péntek: 9.00 - 16.30

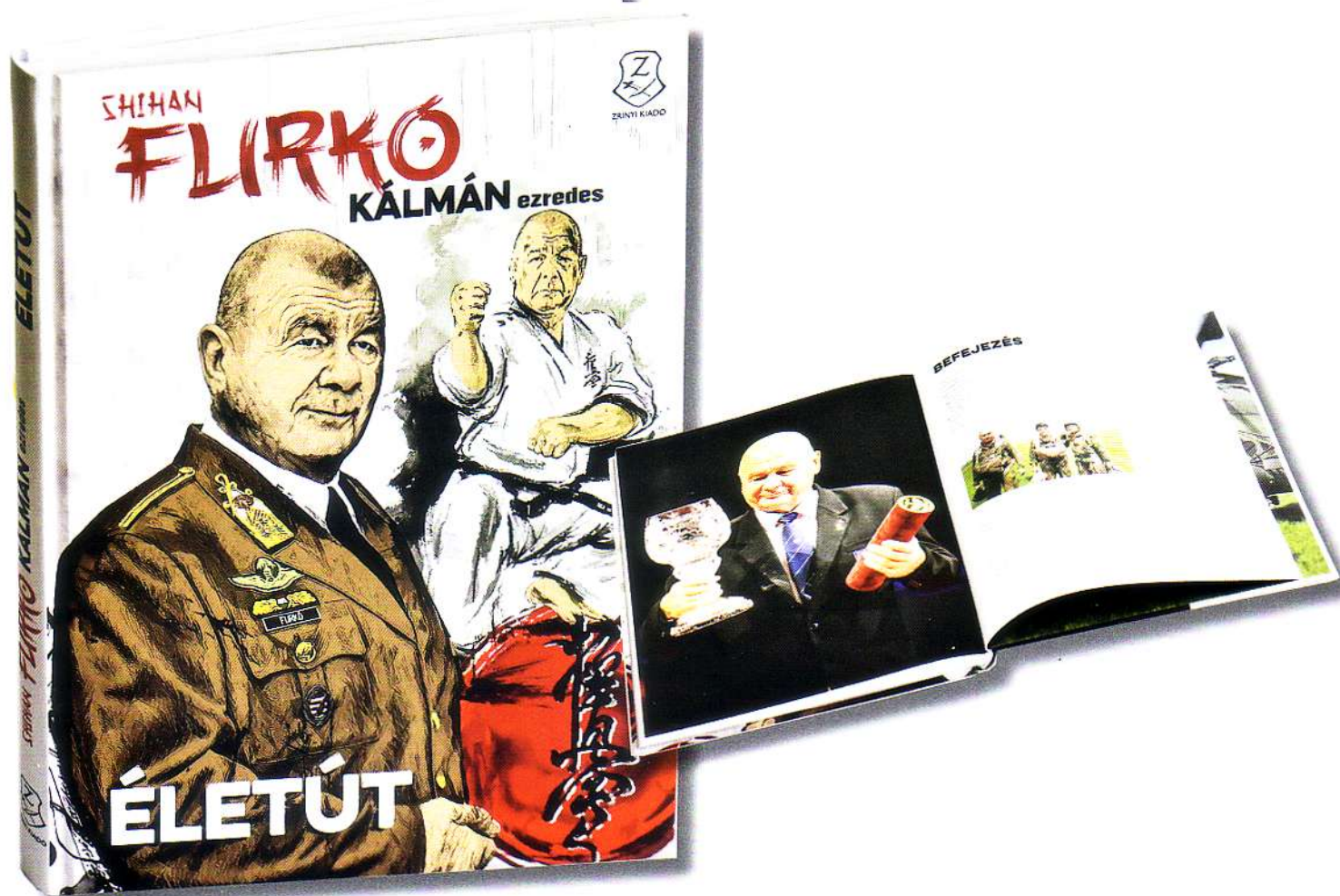
Telefon: +36 30 388-4034

E-mail: ugyfelszolgalat@hmzrinyi.hu

8820 Ft

HELYETT

6615 Ft

WEBSHOP: HMZRINYI.HU

HM ZRÍNYI
TÉRKÉPÉSZETI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS
SZOLGÁLTATÓ KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.

ZRÍNYI KIADÓ

